

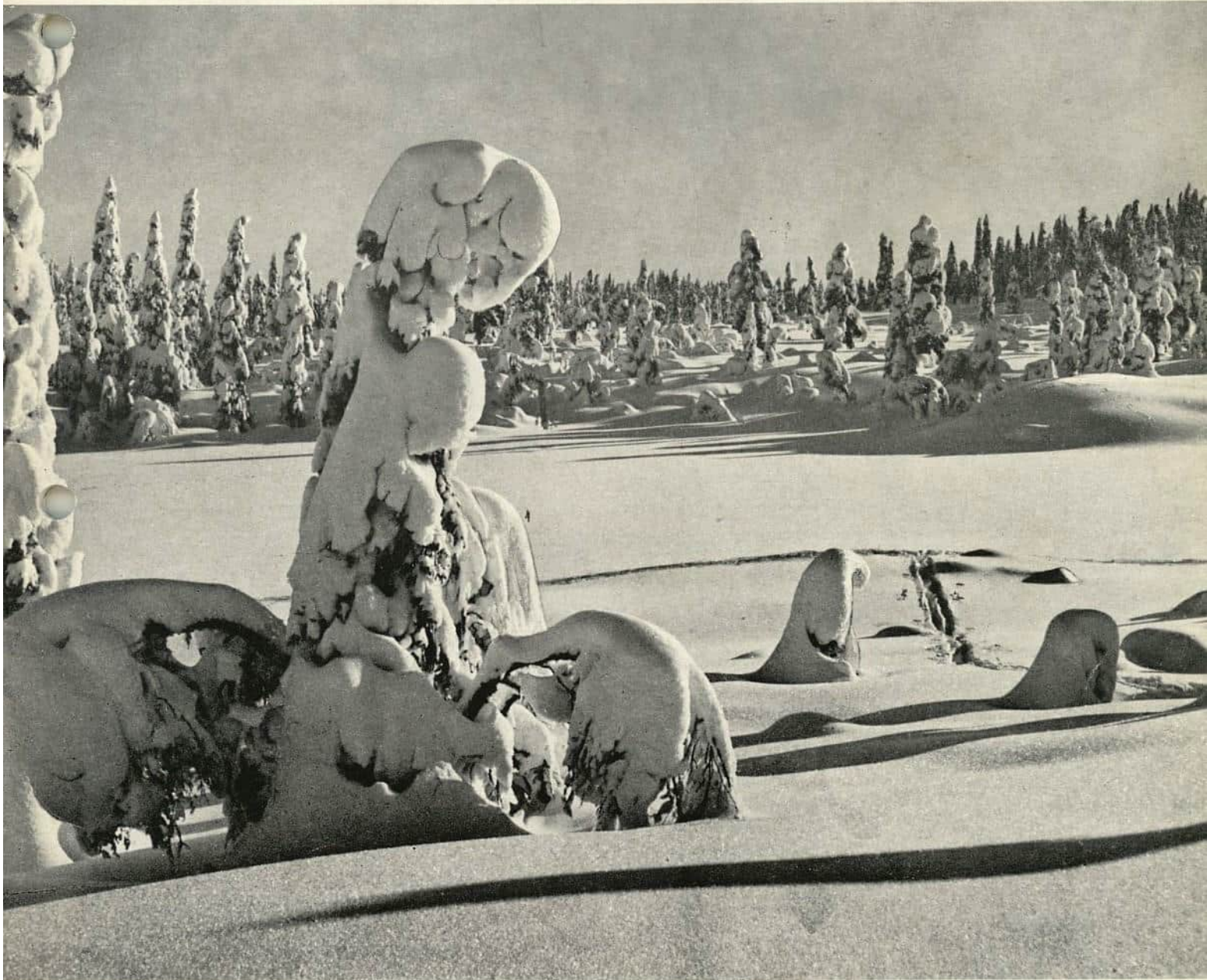
SIEMENS

Nr. 4

Desember 1962

14. årg.

NORGE

hellig jul

*Det er hellig jul igjen
over by og dal og grend.
Stille sne i skog og streder
senker tepper og bereder
oss en salig jul igjen.*

*Klare stjerner over sne –
der er sammenheng i det.
Sneen selv er bygd av stjerner.
Stjerneslør som våren fjerner
og lar solens vekster se.*

*Julens fryd er bygget inn
i et luftig himmelspinn;
sne om veggen, himlen over,
og fra skogene som sover
er et ensomt tre tatt inn.*

*For en selsom julegjest
kledt av mennesker til fest
som vil elske det og dyrke
i dets grønne, enkle styrke
det de vil og håper mest.*

*De vil se det som symbol
på en salighet, en sol –
på en snar og deilig sommer –
på det evige som kommer
vil de se det som symbol.*

*Se dets karske, rene kropp.
Helt til stjernen i dets topp
lover evighetens farve
to slags liv som vi skal arve.
Smykk dets grønne, rene kropp.*

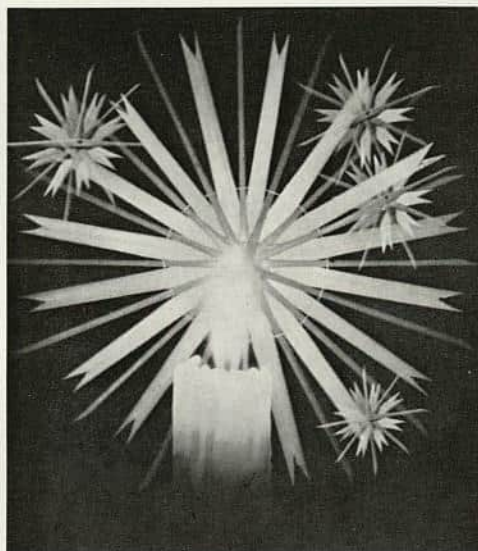
Olaf Bull

Bedriftsblad for medarbeidere i firmaet og dets datterselskaper.

Utgiver: SIEMENS NORGE A/S. Rosenkrantzgt. 11, Oslo.

Ekspedisjon i Reklameavdelingen.

Redaktør: Eivind Kolstad.

Forretningsåret 1961/62 er slutt og kalenderåret 1962 nærmer seg sin ende. At året har vært fylt av spenning og dramatikk rundt om i verden er nesten svakt uttrykt. Denne tilstand synes i etterkrigsårene å være blitt vår normale tilværelse, og ingen vet hva morgendagen vil bringe. Det er ikke egentlig noe merkelig at dette forhold begynner å gjenspeile seg i næringslivet. Etter at vi nå i en rekke år har hatt gjennomgående gode konjunkturer, er billedet etterhvert blitt mere broket: mens en del næringsgrener fremdeles har tålelig bra rentabilitet, er det nokså åpenbart at de fleste står i en svakere stilling enn tidligere. Situasjonen ellers i verden er mer eller mindre den samme. Det gjelder å forberede seg så godt som råd er på de muligheter som kan inntreffe.

Vi har lov til å si at situasjonen hos oss hittil har vært tilfredsstillende, ihvertfall hva omsetningen angår, som i det forløpne forretningsår har vært 136 mill., hvilket betyr en økning overfor fjoråret på ca. 13%.

Driftsresultatene på våre forskjellige avdelinger har vært noe ujevne, men må totalt sett sies å være bra.

Med hensyn til firmaets byggarbeider, er lagerbygningen på «Sluppen» nå ferdig og tatt i bruk. Verksted/fabrikkbygningen vil antagelig bli ferdig i mars neste år og administrasjonsbygningen omkring årskiftet 1963/64. - Hva «Linderud» angår, har vi som tidligere meddelt opprettet en fast avtale med Oslo kommune, men nærmere forhandlinger om arealets utforming etc. pågår fremdeles.

Vi regner med en fortsatt livlig aktivitet også i det nye forretningsår. Antall ansatte er ytterligere øket og utgjør nå over 1100.

Vi takker alle våre medarbeidere for den andel de har hatt i oppnåelsen av det gode resultat, og ønsker dem og deres pårørende

EN GOD JUL OG ET GODT NYTTÅR!

T. Dehli Jemtland

K. Astrup

VÅRE ARBEIDSOMRÅDER:

Elektroakustikk

Av ing. Jan R. Thune

Forsterkeranlegg i Oslo Rådhus.

Tidligere gruppe 96 – nå etter vår nye Siemens-gruppeinndeling tatt med i gr. 97 – er slett ingen stor og tungtveiende gruppe i firmaets omsetning. Det fine ordet i overskriften dekket stort sett av det som de fleste kaller høyttaleranlegg. På dette område har vi et godt navn på oss og kan vise til en rekke oppgaver av relativt stort omfang som vi har hatt.

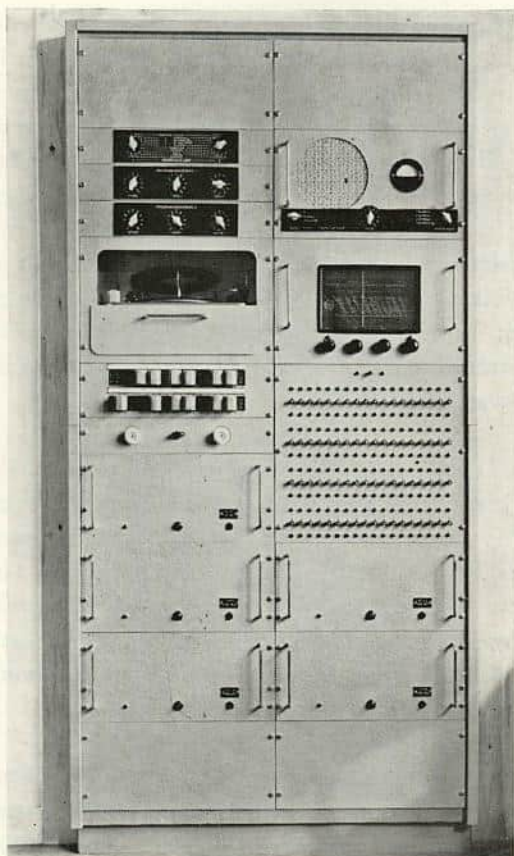
Virksomheten fører bl. a. med seg utleie av høyttaleranlegg eller provisoriske anlegg, og med dette har vi ofte forholdsvis mye arbeide og lite utbytte forretningsmessig, men til gjengjeld både spenning og moro. Slike oppdrag skal helst være billigere enn gratis, idet arrangementene ofte i utstrakt grad vil ha oss til å avvertere i programmer og lignende.

Våre mest representative oppgaver har vi hatt for Kongehuset, ved Kong Haakons begravelse i Oslo Domkirke og ved bryllupene på Skaugum; dessuten kan nevnes utallige middager på Akershus. For Konge-

huset er vi hver gang blitt spesielt anmodet om å ta oppgavene, og de av oss som var med måtte i tillegg til å prøve og greie det tekniske arrangement også ha øynene og ørene åpne på våre familiers vegne, fordi det er utrolig hvilke detaljer som interesserer familie og kjente. Ved begge Skaugum-bryllupene var vi inne blant gjestene og i selskapsantrekk og kunne bl. a. uttale oss nøyaktig om smaken av de forskjellige retter og viner, fordi vi fikk samme mat og drikke straks alle gjestene gikk fra bordet.

Heldigvis hadde vi spesielle passersedler med gull og krone på bilen, da vi utpå natten forlot Skaugum og i god stil passerte alle politivakter og sperringer.

Høyttaleranlegg anvendes dessuten ved veldedige tilstelninger og vi er nærmest blitt tvunget til å utvikle en viss ufølsomhet, selv om formålene er både edle og bra, for ikke alltid å arbeide gratis med slike ting.

Marienlyst Skole.

Gruppen omfatter endel Gl.salg av materiell og utstyr fra forskjellige fabrikanter. Vi leverer f. eks. høykvalitets kondensator-mikrofoner i større antall til NRK. Videre leverer vi spesielt utstyr som særlig anvendes i film- og studio-virksomhet.

Vi produserer selv noen typer lavfrekvens-forsterkere med utgangsyttelse fra 2 W opptil 70 W, og disse forsterkere danner kjernen i våre elektroakustiske anlegg. Den mest anvendte forsterker er vår 30 W type (populært kalt «brødboksen» p. g. a. sitt utseende), som har flere varianter og som vi også leverer alene som selvstendig anlegg med tilhørende høyttalere, mikrofoner osv.

Ved større anlegg blir gjerne utstyret mere omfattende; med radio, grammofon, båndopptaker og forskjellige kontrollorganer, som derfor helst samles og monteres i et stålplate-stativ. Hvert enkelt anlegg er spesielt laget for sitt formål, men vi benytter standardenheter og kan derfor oppnå en seriemessig fremstilling i en viss grad. Høyttaleranlegg og -installasjoner kan by på interessante arbeidsoppgaver, og man kommer i kontakt med mange betydningsfulle mennesker, fordi man så å si kommer «bak scenen». Arbeidsfeltet er jo nokså spesielt og det er naturlig at vi ofte får frie hender og selv utfører konsulentarbeid innen en ramme, slik til-

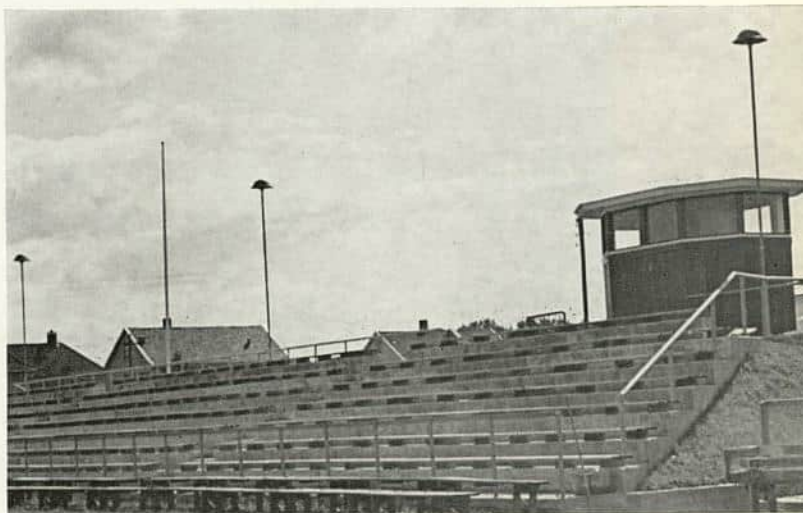

Bislett Stadion.

fellet er for flere andre avdelinger i firmaet. Denslags oppgaver er selvsagt mere interessante enn når det hele er fastlagt av andre på forhånd.

Illustrasjonene viser noen av våre utførte oppdrag og gir et lite inntrykk av oppbygningen av større elektroakustiske anlegg. Det vil føre for langt her å gå noe særlig i detalj, og i tilknytning til illustrasjonene kan bare nevnes at for tiden holder vi på med fullføringen av anleggene for Folkets Hus i Oslo, et større sykehusanlegg ved Bergen samt helt nytt høyttaleranlegg i forbindelse med Steen & Strøms ombygning.

Som allerede nevnt er det nok likevel en egen sjarme ved utleie-anleggene. Vår største oppgave publikummessig sett er Holmenkollrennene. Selv i internasjonal målestokk er dette arrangement stort; flere ganger har det dreiet seg om 100 000 mennesker tilstede. Vi har hatt oppgaven ved Holmenkollrennet i mere enn 10 år nå og håper jo at vi får anledning til å fortsette, slik at

Stavanger Stadion.

vi får sjansen til å være med på enda en Olympiade i Oslo. – Karakteristisk for Holmenkollrennet er at hele forarbeidet går greit og uten særlig oppstyr; men på selve renndagene gror det opp en mengde herrer med armbind og viktige oppdrag, den ene med større rosett på brystet enn den andre, og en hel del oftest motstridende krav til høyttaleranlegget. Især er grammofoonplatene gjenstand for stor oppmerksomhet og selvsagt personlig smak. I herold- og høyttaleranleggets rom i dommertårnet er nok stemningen av og til både hektisk og anstrengende, som når en av platespillerne plutselig streiker når 100 000 munnar allerede har åpnet seg og venter på første strofen av nasjonalsangen. Slikt hender og er ofte ikke til å unngå ved provisoriske anlegg, men takket være reserveutstyr, godt samarbeid med herolder og litt kaldblodighet går det helst bra.

Jeg har lyst til å nevne en liten hendelse som er gått inn i historien fra Holmenkollrennene.

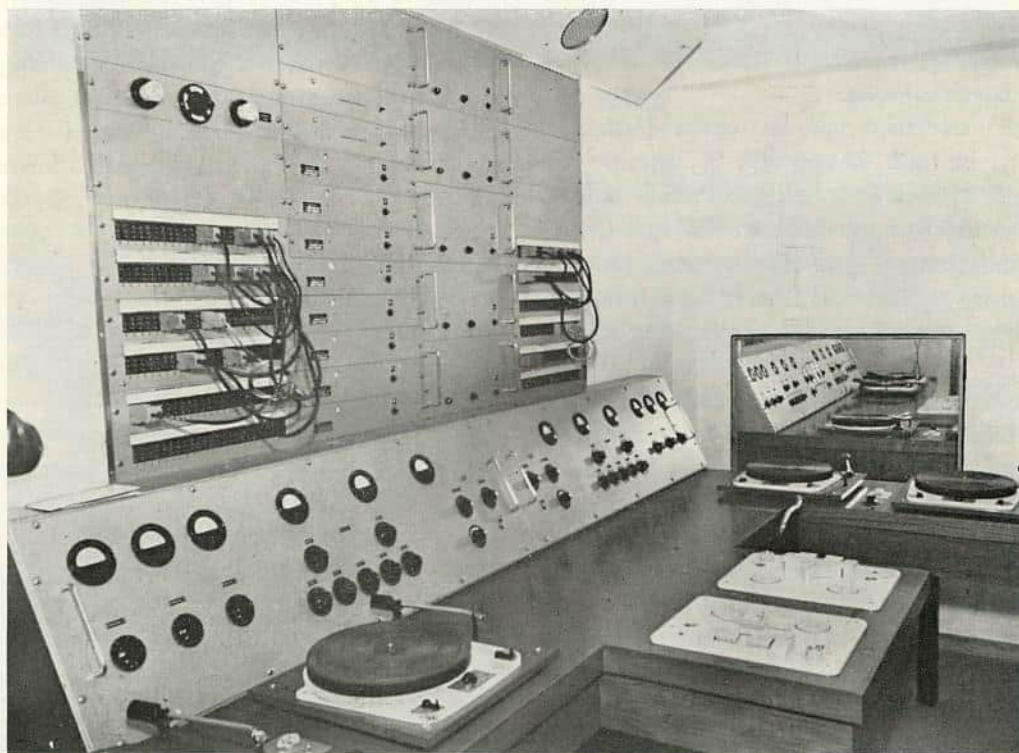
En av heroldene oppdaget plutselig at endel fluer er vekket av dvalen p. g. a. den uventede varmen fra utstyret vårt, og han kommer i den anledning med et kraftuttrykk. Da sa en av våre karer stille: «Unnskyld, men det var bare meg som letta litt på lua istad!»

For de som er interessert i en smule tekniske data kan det nevnes at ved Holmenkollrennene kommer vi opp i en effekt på 4–500 W tilført høyttalerne når det spilles

for fullt. Ved slike anlegg bruker vi alltid trakthøyttalere som har en virkningsgrad på rundt 30 %, slik at effektiv akustisk effekt kan være ca. 125 W. Til sammenligning kan nevnes at når radioen hjemme i stuen hos oss spiller vanlig styrke, regnes med at høyttaleren i denne får tilført ca. 0,05 W og at avgitt akustisk effekt da er ca. 0,0025 W, fordi virkningsgraden på en slik høyttaler også er betydelig mindre. Som man ser, er vi radiofolk virkelig svært beskjedne og nøysomme mennesker som ikke har meget å fare med i forhold til sterkstrømsfolkene som tumler med tusener- og millioner-watt effekter.

Da Tokke-anlegget ble åpnet, fikk vi også anledning til å vise firmaets ansikt. Taler fra forskjellige steder skulle overføres over 5–6 mil til flere forsamlingshus, og vi stilte med 6 mann og 118 hester (d. v. s. = 3 biler) til dette oppdraget. Det var en av våre hyggeligste jobber på lenge og på tross av dårlige telefonlinjer greidde vi jo å få Tokke-anlegget i drift; og etterpå var det lapskaus og øl og dram til alle.

Et annet interessant oppdrag i fjor var NATO-møtet i Oslo. Her benyttet vi utelukkende Siemens materiell som vi leidde fra Tyskland, og vi måtte – bl. a. etter omstendelige undersøkelser og under taushetsløfte – ha

Folkets Hus, Oslo.

Elektrohydrauliske bøyemaskiner

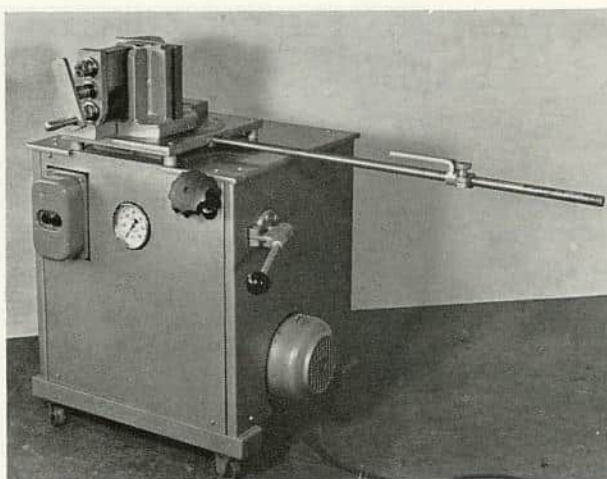
Forsterkersentral, seriebygget.

adgang til de hemmelige møter. Det var selvsagt uhyre interessant å komme på kloss hold av vår tids kjente statsmenn og politikere og se hvordan de arbeidet.

Etter dette tverrsnitt av vår virksomhet på området elektroakustikk er det på plass å slå fast at våre ytelser ikke minst er avhengige av erfarne og villige montører, klare til et skippertak når det er påkrevet. Og uten å gå noen av våre yngres ære for nær er det grunn til å nevne våre 2 veteraner på området: Arne Stubberud og Sigurd Brekke i denne forbindelse.

Lynets temperatur.

To sovjetrussiske forskere har etter undersøkelser anslått temperaturen i et ganske alminnelig lyn til 20 000° C. eller omtrent tre ganger solens overflatetemperatur.

Bildene viser to typer elektrohydrauliske bøyemaskiner som er konstruert og bygget ved vårt sterkstrømsverksted i Trondheim. Foruten disse har vi tidligere bygget inn bøyemaskiner med roterende bøyebakker for bøyning av kobberbolt med diametre opptil 30 mm, og en med frem- og tilbakegående bøyestempel for bøyning av kobberskinner. Også disse maskiner har elektrohydraulisk drift.

Fig. 1 viser en maskin med roterende bøyebakker. Kobberskinner med dimensjoner opptil 10×160 mm kan bøyes i denne maskinen som nå har vært i drift i vårt verksted ca. 1/2 år og arbeider helt tilfredsstillende.

Maskinen som er vist i fig. 2, er en spesialmaskin utviklet etter oppdrag fra anleggsavdelingen. Det kan i denne maskinen bøyes aluminiumsskinner med dimensjoner opptil 35×300 mm. Den brukes nå av våre montører under montasjen ved Mosjøen Aluminium A/S.

Det kan nevnes at vi allerede har mottatt forespørsler på bøyemaskiner av typen vist i fig. 1.

Ryg.

Vårt fotballag vant 4-3 over Svenska Siemens AB

Fotballkampen som hele det fotballinteresserte Siemens Norge hvert år ser frem til er kampen mot våre venner på den andre siden av Kjølen. Denne gang var «söta bror» på besøk hos oss, og reklameavdelingens D. Thune, som er leder for laget, tok imot gjestene på Oslo Ø.

Kampdagen opprant med lett yr, og det var med en gang klart at de største krav ville stilles til spillernes teknikk. Taktikken gikk ut på 2-4-2 systemet, da man fryktet sterkt offensivt spill fra svenskenes side.

Før kampen ble lagene fotografert som seg hør og bør, og da dommeren tilkalte de 2 lags kapteiner ble det utvekslet gaver og blomster.

Som ventet åpnet svenskene fryktinngydende hårdt, og det var litt av en kalddusj i det lette regnværet da svenskene allerede etter 5 minutters spill scoret. Goalen kom etter pent kombinasjonsspill bygget opp fra svenskenes egen banchalvdel. Forsvaret til Siemens Norge ble satt på flere hårde prøver, men red stormen av og spillet jevnet seg etter hvert mer ut, og våre 2 gode winghalves, Alvstad og T. Hyving forsøkte å tilrive seg midtbanespillet og sendte de lekreste stikk-, luke- og løpeballer til våre forwards. Innsatsen ble kronet med hell, og etter ca. et kvarters spill lyktes det c.f. Ø. Duestad å score etter passering fra y.h. T. Marthinsen. Svenska Siemens' lag fortsatte sitt planmessige spill og bygget opp gode angrep, og det var prekære situasjoner foran vårt mål. Keeper T. Aasen var stadig i virksomhet med godt arbeid i feltet understøttet av backs og centerhalf Aalberg. Spilletts gang gikk dog i svenskenes favør uten at det lyktes dem å score flere goaler i 1. omgang, og stillingen etter halvtid var 1 mål mot 1.

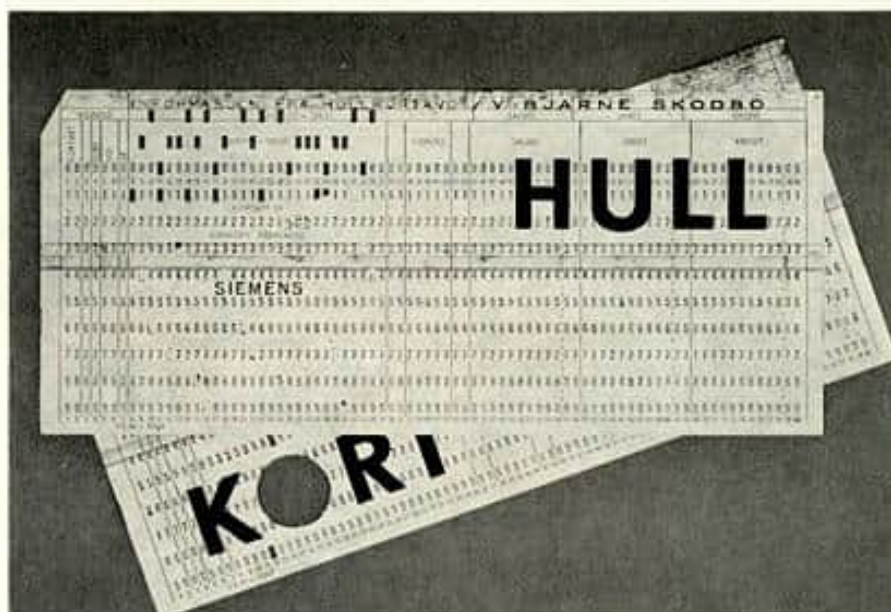
Spillerne fra Svenska Siemens AB.

Vårt seirende lag.

1. rekke fra venstre: T. Hyving, Svein Jørgensen, Tore Åsen, Kjell Pettersen, Rolf Alvstad.
2. rekke fra venstre: Bj. Eriksen, T. Marthinsen, Ø. Duestad, K. Warly, H. Aalberg, D. Thune.

Den obligatoriske pause ble suverént ignorert, og man byttet bane og var klar for 2. og avgjørende runde – en runde som ville sette spillernes kondisjon, oppfinnsomhet og innsats på mange prøver. Det ble i sannhet «hårda bud» som svenskene sier. De gikk tydeligvis inn for score, og for å få avgjort kampen til sin fordel. Siemens Norge spilte mer defensivt 4-2-2 med 2 spisser og 2 indre-forwards tilbaketrukkent med typisk long-passing og rush mot det svenske målet. Og det skulle vise seg – som det så ofte gjør i fotball – at mens et lag presser og scoring «ligger i luften», er det motparten som ved et overraskende angrep går hen og scorer. Det hendte også nå. På et av våre rushangrep scoret vi og tok dermed ledelsen 2-1. Vill jubel. Man glemmer helt at man er blitt våt og kald på bena. Gjестene går nå sterkt inn for utligning, og klarer det også og stillingen er dermed 2-2. Nå har svenskene taket på kampen og scorer atter en gang, og det ser ut til at slaget er tapt for de norske guttene. Våre gutter gir seg imidlertid ikke. Viljen er tilstede, kondisjonen holder, og laget klarer faktisk å «snu» kampen. Denne gode «korpsånd» som alle store lag har, er av uvurderlig betydning og det er nettopp det som skaper de store resultater, og i løpet av det siste kvarteret lyktes det oss å score 2 ganger: Dagfinn Thune som i siste del av kampen har trukket ut på wingen, slår en skreddersydd passning til c.f. Ø. Duestad, som bare har å sette benet på ballen og 3-3 er et faktum. Dette ansporer våre gutter enda mer, og de siste krefter settes så inn av begge lag for å få en avgjørelse. Det er våre gutter som trekker det lengste strå, og vi kan gå av banen som seierherrer etter en god kamp.

I Protonavisen nr. 1 mars 1960 ble vår nye hullkortavdeling omtalt og beskrevet når det gjaldt maskinenes antall, kapasitet og hvordan de virket. Den gang var jo det vesentligste problemet å få lagerfakturer og saldering til å gli. Av statistiske oppgaver ble det den gang i alt kjørt frem 8, mens vi pr. 1/10-62 kjører frem ca. 40 forskjellige måneds- og kvartalsoppgaver. Så vi kan vel trygt si at «innkjørings»-stadiet er over. Av de viktigste områder og oppgaver som er tatt inn på hullkort siden forrige orientering kan nevnes:

Statistiske beholdnings- og omsetningsoppgaver.

Beholdningsoppgavene blir kjørt frem på varenr. med beholdningsverdi pr. varegruppe. Foruten beholdningen inneholder oppgaven også «solgt ifjor» og «solgt hittil i år» pr. varenr. Omsetningen fra lager kjøres frem pr. gruppe, mens det for enkelte grupper kjøres mer spesifisert oppgave.

Kundestatistikk

Oppgaven kjøres frem med brudd på gruppe og kundenr. og inneholder utvalg og selvkostende. Bare spesielt utplukkede kunder deltar i denne oppgaven som blir bearbeidet for kundestatistikken.

SKB-glatt

Her kjøres vi frem en uavregnet oppstilling pr. avdeling og forretning som inneholder bilagsnr., selvkost og ordrenr. Dessuten kjøres en tilgangsuppgave pr. leveringstype og avdeling.

Bestillingsinngang

Dette blir to forskjellige oppgaver som blir fremstilt på nesten samme måte som omsetningsstatistikken. Den første inneholder følgende opplysninger:

Best. inng. d. m. / Best. hittil i år / Best. hittil ifjor / Bevegelse + eller ÷ /

Den andre oppgaven inneholder:

Best. inng. d. m. / Best. hittil i år, inkl. best. rest 1/10 / Avr. i år / Best. rest /

Hovedbokholderi

Det blir utarbeidet følgende oppgaver: Omkostningsfordeling klasse 2 og 4, journal, kontokort, råbalanse og objekt/personal-liste.

Omsetning og best. inngang på «tyske gruppe-nr.»

De tresifrede gruppenr. blir «oversatt» til tyske nummer, og vi kjører en oppgave fordelt på nummer og samlet for hele Norge. Likeledes kjøres en «TS» oppgave. Oppgavene sendes bokholderi for statistikkoppgaver til Siemens.

Bortsett fra denne siste oppgaven som kjøres frem hvert kvartal, blir de øvrige oppgaver kjørt frem hver måned.

Som dere ser så har utviklingen gått i riktig retning på hullkortavdelingen og arbeidet går videre i form av nye planer og ønsker om at flere områder innen det merkantile får hjelp og støtte i form av «hullkort».

Jeg sier med hensikt «hjelp» for å prøve å fjerne frykten hos andre i spørsmål om kompetanse-forhold. Man bør ha klart for seg hullkortavdelingens plass i organisasjonen og få frem at hullkortavdelingen er et service-kontor. Man må skape kontakt og mistroen må fjernes. Uten gjensidig tillit vil en ikke kunne utvide eller overta nye arbeider. Derfor bør avd.-sjefene sette seg inn i «hullkort» og selv også komme med egnede hullkortoppdrag. For det er tross alt de som kjenner arbeidet og behovet best. Svært mange problemer er jo av en slik art at man må

ha hjelp for å utføre dem, så jo bedre man samarbeider, jo lettere kan arbeidet utføres.

I denne forbindelse vil jeg derfor gjengi en del av en artikkel i bladet «Moderne databehandling» nr. 3 1962.

«Det er meget viktig å gi oppdragsgiveren god informasjon. Hullkortavdelingens arbeid kan lettes ganske vesentlig ved å komme til klare avtaler og retningslinjer om hullkortarbeider som allerede eksisterer. I alt for mange tilfelle går det på skjønn når blankeetter skal være levert og når listene skal være ferdig. På denne måten får hullkortavdelingen liten mulighet for å rasjonalisere sitt arbeid og få en effektiv planlegging. Samtidig vil man få gnisninger mellom oppdragsgiver og hullkortavdelingen.

Når man mener det er grunnlag for å utvide bestående rutiner, må man igjen snakke med oppdragsgiver. Uten at det er en åpen tone og et godt samarbeide mellom oppdragsgiver og hullkortavdelingen vil man ha store vanskeligheter ved å utvide bestående arbeider. Man vil være mere interessert i å finne feil hos hverandre enn å virkelig komme til resultater som gagnar bedriften. Man bør prøve å hjelpe oppdragsgiveren i bruken av hullkortlister og informere om nytten det måtte ha å få utvidet hullkortkjøringene.

Ved nye arbeider er det aktuelt å foreta arbeidsundersøkelser. Før slike undersøkelser starter, bør man gi opplysning om hva som skal skje, hva som skal undersøkes og hva man håper å oppnå. I en normal bedrift vil det komme en flom av rykter i forbindelse med endringer av rutiner og undersøkelser. Man bør ha kontakt med de forskjellige som kan bli berørt, og man bør forklare hva som skjer. Gjennom samtaler kan man informere om de nye tenkte metoder og trekke frem de fordeler og ulemper de kan ha. Samtidig bør også bedriften gjøre det klart hvordan det nye systemet vil innvirke på de som nå sitter med det arbeidet som maskinene skal overta.»

Som dere kanskje vet er det meget vanskelig å drive en hullkortavdeling. Svært ofte vil man måtte kjempe mot leverandørens overdrivende fremstilling av maskinenes kapasitet, riktighet og pålitelighet. Det er gjerne knyttet for store forventninger til anlegget. Ellers vil jo også rykteskaping og usaklig motarbeidelse være et meget stort problem. Man må jo være nøktern og være klar over at «alt» kan man ikke få ut av en hullkortpark som vi har, og feil ved maskiner og dessuten menneskelige feil kan forekomme. Men meget har vi allerede fått ut av vårt hullkortanlegg, og mere kan det bli ved fortsatt godt samarbeide og i god forståelse for hverandres problemer.

Av fremtidsplaner på hullkortavdelingen kan jeg nevne: lønn – kunderskontro og SKB-anlegg.

Angående lønninger vil etter planen lønningskontoret starte opp med en ny maskin 1. januar 1963. Denne maskinen vil være tilkoblet et hullkortaggregat som produserer hullkort. Hullkortavdelingen vil da få et kort for hver av de forskjellige trekkposter, så som trygdekasse, skatter etc., samt et bruttolønnskort.

På grunnlag av disse kort vil da hullkortavdelingen kjøre frem de oppgaver som lønningskontoret har behov for ved oppgaver til de forskjellige myndigheter og til intern statistikk.

Kunderskontro og SKB-anlegg er da de neste oppgaver vi må kaste oss over, og jeg håper at i løpet av 1963 vil meget være gjort, ihvertfall med hensyn til «kunder». Når disse våre planer er ført videre i praksis, tror jeg at med den utvikling og vekst som firmaet er i, så vil vår hullkortpark kanskje være fullt utnyttet, og da blir jo problemet enten å utvide hullkortparken eller å finne andre veier og hjelpemidler for effektivisering av det merkantile arbeide.

Til slutt vil jeg nevne for de som er interessert, at «Moderne databehandling» har utgitt et spesialnummer beregnet på å dekke behovet for en populær og lett-fattelig orientering om databehandling. Nummeret kan utlånes ved henvendelse til hullkortavdelingen.

VÅR GJELD TIL UTLANDET

Ved utgangen av fjoråret hadde Norge en netto gjeld til utlandet på 4737 millioner kroner, eller 1307 millioner mer enn i 1960. Vi skyldte 12 363 millioner, mens våre tilgodehavender utgjorde 7626 millioner kroner.

De eneste verdensdelene vi har netto til gode penger i, er Afrika med 36 millioner og Australia (Oseania) med 19 millioner.

Innen Europa skyldte vi penger til de fleste vest-europeiske land unntatt Danmark og Finland, der vi hadde henholdsvis 47 og 16 mill. i netto tilgodehavender.

Største netto gjeld har vi (naturligvis) til USA, med 1183 mill. kroner, men Nederland, som har gitt oss flere lån i det siste, ligger tett opptil, med 1001 millioner. . . Først på tredje plass kommer Sverige, som tidligere gjerne har ligget på toppen siden krigen, med 913 millioner. Til Sveits skylder vi 693 millioner, Canada 162, Vest-Tyskland 143 millioner. Med Storbritannia går det nesten opp i opp med en liten balanse i britenes favør.

– Jeg ser dobbelt, sa mannen som sammen med en annen sto og hang over bardisken.

– Det gjør jeg også, svarte den andre.

– Fint. La oss ta et slag bridge.

Siv. ing. Viggo Hansen:

Vrangfoss kraftstasjon

Et automatisk elvekraftverk

Første gang jeg støtte på navnet Vrangfoss husker jeg ennå godt, det var i folkeskolen. I geografiboken der var nemlig vist et lite bilde, og teksten til dette anga at her var «Slusene ved Vrangfoss, med fossen i bakgrunnen.»

Som mye annet er denne fossen gått over i historien. Vannet ledes nå gjennom turbinene inne i fjellet og slippes helt udramatisk ut i elven igjen nedenfor stasjonen. De gangene fossen nå opptrer i all sin velde, skyldes enten så stor flom at turbinene ikke kan sluke den, eller at stasjonen av en eller annen grunn kjøres med redusert effekt, og dette hører tross alt til sjeldenhetene. I hele sin prosjekteringsform er nemlig stasjonen et typisk elvekraftverk, beregnet på å sluke den vannføringen som elven til en hver tid har.

Vrangfoss Kraftstasjon ligger ved elven noen få km ovenfor Ulefoss og er bygget i tidsperioden 1959–62 for eieren brukseier D. C. Cappelen, Ulefoss av Norsk Hydro som hovedkontraktør. Som alle kraftstasjoner der Hydro har hatt en finger med i spillet, er Vrangfoss Kraftstasjon blitt en ytterst tiltalende stasjon, også sett fra et rent estetisk synspunkt som de foreliggende bilder viser.

Foruten selve kraftstasjonen nede i fjellet består anlegget av et ikke helt lite utendørs koblingsanlegg for de tre utgående spenninger 20, 60 og 132 kV. 20 kV-anlegget er bygget for forsyning av det rent lokale fordelingsnett med to utgående linjer, den ene til Lunde, den andre til Holla.

60 kV-anlegget sørger for kraftforsyning til det omliggende distriktet, også med to utgående linjer, den ene til Ulefoss, den andre til Gvarv.

De øvrige mindre kraftstasjoner i distriktet er også koblet til denne spenningen og samkjører således med Vrangfoss.

Den alt overveiende delen av energien fra Vrangfoss går imidlertid ut over 132 kV-linjen til Knardalstrand, hvor den av Norsk Hydro blir benyttet på Herøya.

Vrangfoss Kraftstasjon er bygget med to aggregater. Turbinene er av type Kaplan og har hver en ytelse på 23 700 HK, fallhøyde 23 m, omdr.tall 200 o/min., fabrikkat Neurpic. Hver generator er på 21 MVA, 10 kV, Fabrikat Elin.

Begge disse aggregatene arbeider i blokkobling inn på hver sin 10 kV-vikling på en felles treviklingstransformator 42/21/21 MVA, $132 + 2 \times 3,5\%$ /10/10 kV. Fra denne transformatoren føres energien i en 132 kV oljekabel ut gjennom kabelsjakten til utendørsanlegget.

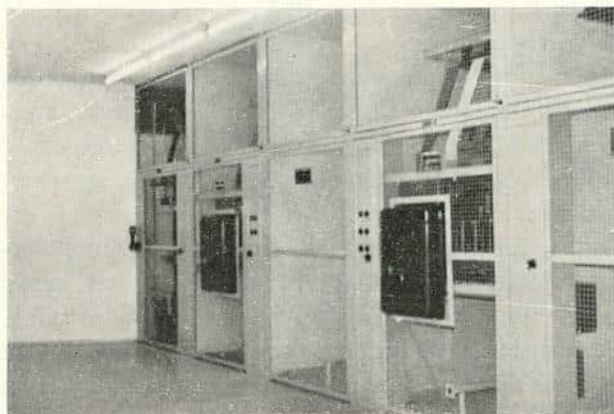
Selve maskinstollen er bygget med tre gjennomgående «dekker». Underst turbindekket, dernest generatordekket og endelig øverst maskinsalgulvet.

Vannet kommer fra inntaksdammen i en trykktunnel som umiddelbart før maskinstollen grener av til hvert sitt aggregat.

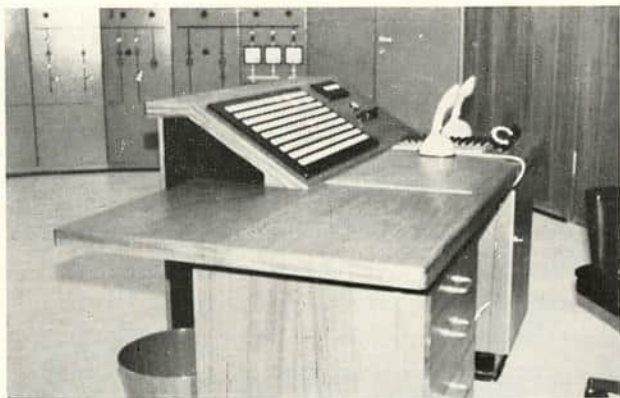
Av arrangementet forøvrig kan nevnes at den felles blokktransformatoren er montert mellom begge aggregatene. Dette arrangement gir en naturlig skinneføring

Maskinsal med kontrollrom i bakgrunnen.

10 kV - anlegg.

Kontrollpult med signalanlegg.

fra generatorene, men fører også til at plassen for det 10 kV-anlegget som er nødvendig for stasjonen, blir svært innskrenket. Et av de vanskeligste spørsmål under projekteringen av dette var derfor nettopp hensynet til faseavstander og slagvidder. En kan trygt si at svært mye unødvendig luftrom er det ikke omkring denne skinneføringen.

For den ene enden av maskinsalen er kontrollroms-seksjonen bygget. Den er bygget i tre etasjer: 1. etg.: Verksteder og lagre, 2. etg.: Kontorer, og endelig 3. etg.: Kontrollrom. Dette at kontrollrommet ligger så høyt, gir en glimrende oversikt over maskinsalen, men det gjør også at en ved inspeksjoner får forholdsvis mange trapper å gå i fra kontrollrommet.

Som det fremgår av overskriften er kraftverket prosjektert og bygget med henblikk på fullstendig automatisk start og drift.

Helautomatisk drift får en i og med at stasjonen er forsynt med vannstandsregulatorer som regulerer turbinpådraget ut fra kviteriet at vannstanden i inntaksdammen skal være konstant. Stasjonen skal med andre ord sluke den vannføringen som elven til en hver tid har. Denne reguleringen som forøvrig ikke er helt enkel, ble prosjektert av vår Cal-avdeling, og reguleringsresultatene oppfylte med god margin kundens betingelser. Nærmere skal vi ikke gå inn på denne delen av anlegget, men istedet hoppe direkte på starten og oppkjøringen av de to aggregatene.

Det som ved prosjekteringen av apparatanlegget for stasjonen bragte de største problemene var nettopp utføringen av den automatiske starten av aggregatene.

En slik automatisering bringer nemlig med seg spørsmål som ellers aldri opptrer ved byggingen av en kraftstasjon. Eksempelvis må alle ventiler og innstillingspotensiometre som inngår i startprosedyren kunne fjernstyres, d. v. s. de må forsynes med motorbetjening. Dette gjelder såvel for turbin som for generator. Videre er et absolutt krav som må stilles til automatikken at en på et hvert tidspunkt under oppkjøringen uten videre må kunne stoppe aggregatet igjen.

Det første spørsmålet som imidlertid måtte tas hensyn til på Vrangfoss var i hvor stor grad startprosedyren i det hele tatt skulle automatiseres, og etter at dette spørsmålet var blitt gjennomdiskutert med kunden, ble en stående ved at en helautomatisk start var det som tjente de foreliggende driftsforhold best.

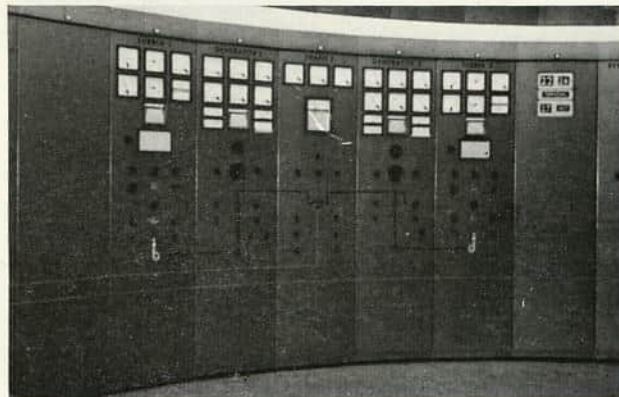
Startprosedyren er imidlertid gjort avhengig av stillingen for de hånd-aut.-venderne som inngår i aggregatstyringen, og da slik at for at en automatisk start skal kunne gjennomføres, må alle disse venderne stå i stilling automatikk. Den første venderen som står i stilling «Hånd», stopper den automatiske starten. For å få starten til å gå automatisk videre, må denne venderen slås i stilling «Aut.»

På den annen side kan en selvfølgelig også gjennomføre en fullstendig håndoppkjøring av aggregatene. En stiller da alle disse venderne i stilling «Hånd» og betjener de enkelte styringskomponentene på vanlig måte.

Det sier seg selv at en slik automatisk startprosedyre betinger innføring av en ikke liten mengde ekstra materiell i et apparatanlegg, såsom en del ekstra endekontakter og andre overvåkingsorganer, ekstra kabel, og sist men ikke minst en stor mengde hjelpe- og koblereleer.

Releene som viste seg nødvendige for den automatiske oppkjøringen på Vrangfoss beløp seg til ikke mindre enn ca. 50 stk. pr. aggregat, og det blir derved klart at en da ikke lenger kan neglisjere plassbehovet for disse.

På Vrangfoss er dette spørsmålet løst ved at en bygger hele startautomatikken inn i en støvtett relekapsling som en egen relekombinasjon. En oppnår herved en svært komprimert byggemåte, samtidig som at en funksjonsprøve på starten er enkel å gjennomføre allerede før kombinasjonen forlater verkstedet. En er derved mere sikret mot feilkoblinger, og idriftsettelsen på anlegget blir følgelig enklere. Også driftsmessig har en slik relekombinasjon enkelte fordeler som en ikke må se bort fra. Det er f. eks. lett med et eneste øyekast å få oversikten over et aggregats koblingstilstand i og med at relekapselen er forsynt med glassdeksel foran, og alle releene er oversiktlig montert inne i kapselen. Alle koblings-

Del av kontrolltavle. Transformator- og aggregatfelter.

punkter inne i relekombinasjonen blir også loddet og dette gir selvfølgelig økt driftssikkerhet.

I det følgende skal den automatiske startprosedyren på Vrangfoss gjennomgås, idet de forskjellige startfasene blir beskrevet i den rekkefølge de opptrer.

Oppstartingen innledes ved at oljepumpene for turbinregulatoren blir startet. Dette blir på Vrangfoss gjort for hånd da en på denne måte ville sikre seg at aggregatet ble inspisert før starten. Når oljetrykket er etablert, er det klart for den egentlige starten av aggregatet. Når nå startknappen betjenes, innledes starten ved at turbinluken oppe i inntaksdammen åpner seg til fyllestilling og fyl-lingen av trykksjakten begynner.

En pressostat foran turbintrommen indikerer når trykksjakten er full og gir impuls til videre oppkjøring av turbinluken til full åpning. Når denne stilling er nådd, trekkes et pulsrele som innleder selve turbinstarten.

De forskjellige startfaser for turbinen er som følger:

1. Den aut. regulering av propellerblader blir opphevet. (NB Kaplanturb.)
2. Ledeapparatssperren blir opphevet.
3. Hurtiglukkeren blir stilt tilbake (ligger nede ved stoppet aggr.)
4. Slagbegrensermotor betjenes inntil 10 % pådrag.

Turbinen starter nå og bringes i løpet av kort tid opp på normalt turtall.

Når 80 % turtall nåes, legges den automatiske reguleringen av propellerbladene inn igjen og turbinen er dermed klar for drift.

Mens oppkjøringen av turbinen foregikk ble innstillingspotensiometret for spenningsregulatoren automatisk bragt i en stilling som vil bringe generatoren når den blir magnetisert, på den spenningen som nettet har i foreliggende driftstilstand. Dette gjør at en ved synkroniseringen slipper å tape tid mens en venter på spenningsinnstilling av aggregatet.

Spenningsregulatoren for aggregatene er av fabr. ASEA med separate magnetiseringsomformere (booster-maskiner). Ved automatisk start legges disse omformerne inn når turtallet for aggregatene passerer 80 %.

Avmagnetiseringsbryteren legges aut. inn når regulatorene er klare for drift, og generatorene magnetiseres raskt opp til nettspenning. Siste fase i starten følger så, og det er synkroniseringen. Den foregår ved avbenyttelse av en frekvensinnstiller (Reg f 400) og et aut. synkroniseringsapparat (RST P16). Kunden forlangte for dette anlegget mulighet for å kunne foreta prøvesynkronisering, og dette førte til at vi ikke ganske kunne benytte den vanlige koblingen av disse enhetene, men måtte endre den litt.

Når så synkroniseringen er gjennomført, brytes alle startkretsene for automatikken ned og aggregatet er klart for drift.

Hele oppstartingen av et aggregat tar ca. 15–18 min. Herav tar oppkjøringen av turbinluken ca. 13 min. Starten av selve aggregatet blir derfor gjennomført på ca. 2–5 min., alt etter hvordan synkroniseringen løper av.

Det må også nevnes at vi for Vrangfoss ikke har levert et signalanlegg etter vårt vanlige system. Det er bygget opp av pluggreleer med et dobbeltrele for hvert signal. Signalanlegget er i sin helhet bygget inn i kontrollpulten, og innbyggingen samt montasjen av pulten ble foretatt på vårt svakstrømsverksted i Oslo.

Litt om bilister

Det er en fornøyelse å kjøre bil – det mente i hvert fall 90 prosent av dem som ble spurt ved en undersøkelse fornylig.

Men det er en underlig form for fornøyelse. På mange måter har det å sitte bak et ratt samme virkning som den mikstur den hederlige dr. Jekyll inntok for å forvandle seg til mr. Hyde. Mannen som uten å mukke står i kø i timevis for å få billetter til en fotballkamp, holder på å eksplodere hvis han må vente et halvt minutt på rødt lys. Han hilser galant når han møter en dame han kjenner, men holder på å kjøre ned en stakkars gammel kvinne som ikke er rask nok til å komme seg over gaten. Hjemme holder han en pen og pyntelig omgangstone, men han banner så det gnistrer hver gang en annen bilist kommer i veien for ham.

Fjernskrivning over Atlanteren

For ca. 2 år siden skrev jeg en artikkel i denne avisen om fjernskriveren og dens anvendelse og utbredelse. Jeg nevnte da den såkalte telex-tjeneste. Navnet telex er en sammentrekning av første stavelse i ordene «teleprinter» og «exchange». Ved denne tjeneste har telex-abonnenter fjernskrivere som er koplet til manuelle sentraler. Når abonnenten anroper sentralen skriver han på sin fjernskriver hvilken abonnent han vil ha forbindelse med. Så snart sentralen har svart, og ved snorstilling har satt den anropende abonnent i forbindelse med den ønskete abonnenten kan begge korrespondere med hverandre. Det er ikke nødvendig at den anropte abonnenten er til stede, da alt som senderabonnenten skriver blir nedskrevet på mottakerens fjernskriver. De mer moderne telex-systemer er automatisert, d. v. s. at en abonnent ved hjelp av en fingerskive eller fjernskriverens tastatur kan sette seg i forbindelse med den ønskete abonnent uten betjening. De første telexnett ble etablert i Amerika omkr. 1925, i Europa (Tyskland) omkr. 1933, mens telextjenesten først fikk nevneverdig betydning her i Norge etter 1945. Jeg nevnte i min tidligere artikkel at telextjenesten omkr. 1960 hadde en stor utbredelse og at den internasjonale abonnent-fortegnelse da omfattet ca. 90 000 abonnenter i 43 land. Som et mål for den sterke utvikling som i de siste 2 år har foregått på dette

område kan nevnes at det nå finnes ca. 168 000 abonnenter i 142 land.

En antydning om telex-tjenestens utstrekning i Nord-Amerika fremgår av figur 1. Dette kartet omfatter bare hovedforbindelsene mellom de største byer i USA, Canada og Mexico. Også i USA startet telex-tjenesten med manuell oppsetning av forbindelsene mellom abonnentene. Telex-nettet i USA er oppdelt i flere grupper. Nøyaktige abonnenttall for de enkelte grupper har jeg ikke, men alene Western-Union-gruppen omfattet i 1961 ca. 10 000 abonnenter fordelt i byene New York, Chicago, San Fransisco, Kansas City og Atlanta. Også dette nett startet med manuell formidling som delvis brukes ennå, men nye planer med utvidelse av abonnenttallet til ca. 20 000 og med automatisering av samtlige planlagte 160 sentraler vil nå bli realisert i raskt tempo. Siemens & Halske AG bidrar i høy grad til utvidelse og modernisering av dette telex-nettet.

Overføring av meldinger fra en abonnent til en annen på innenlandske telex-nett og mellom nettene i de forskjellige land i Europa foregår på en forholdsvis enkel måte, idet det her er tilstrekkelig på kabelforbindelser å benytte det internasjonalt standardiserte impuls-system, det såkalte «5-impuls-alfabet» betegnet med CCIT nr. 2 i figur 2. For skrivning mellom europeiske og

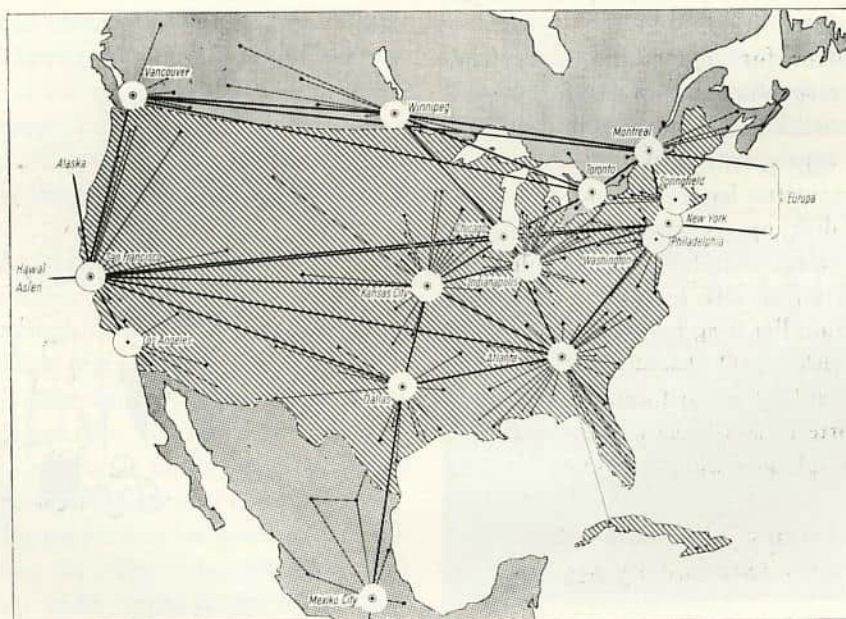

Fig. 1

Zi	Bu	CCIT №2	7er Code
-	A	●○○○○○	○○○○○○○
?	B	●○○○○○	○○○○○○○
:	C	●○○○○○	○○○○○○○
3	D	●○○○○○	○○○○○○○
	E	●○○○○○	○○○○○○○
	F	●○○○○○	○○○○○○○
	G	●○○○○○	○○○○○○○
	H	●○○○○○	○○○○○○○
8	I	●○○○○○	○○○○○○○
K/Q	J	●○○○○○	○○○○○○○
(	K	●○○○○○	○○○○○○○
)	L	●○○○○○	○○○○○○○
.	M	●○○○○○	○○○○○○○
,	N	●○○○○○	○○○○○○○
9	O	●○○○○○	○○○○○○○
0	P	●○○○○○	○○○○○○○
1	Q	●○○○○○	○○○○○○○
4	R	●○○○○○	○○○○○○○
7	S	●○○○○○	○○○○○○○
5	T	●○○○○○	○○○○○○○
7	U	●○○○○○	○○○○○○○
=	V	●○○○○○	○○○○○○○
2	W	●○○○○○	○○○○○○○
/	X	●○○○○○	○○○○○○○
6	Y	●○○○○○	○○○○○○○
+	Z	●○○○○○	○○○○○○○
WR		○○○○○○○	○○○○○○○
Zi		○○○○○○○	○○○○○○○
Zi		○○○○○○○	○○○○○○○
Bu		○○○○○○○	○○○○○○○
Zwr		○○○○○○○	○○○○○○○
		○○○○○○○	○○○○○○○
		○○○○○○○	○○○○○○○
Leerlaufzeichen α		○○○○○○○	○○○○○○○
Leerlaufzeichen β		○○○○○○○	○○○○○○○
Signal RQ		○○○○○○○	○○○○○○○

Fig. 2

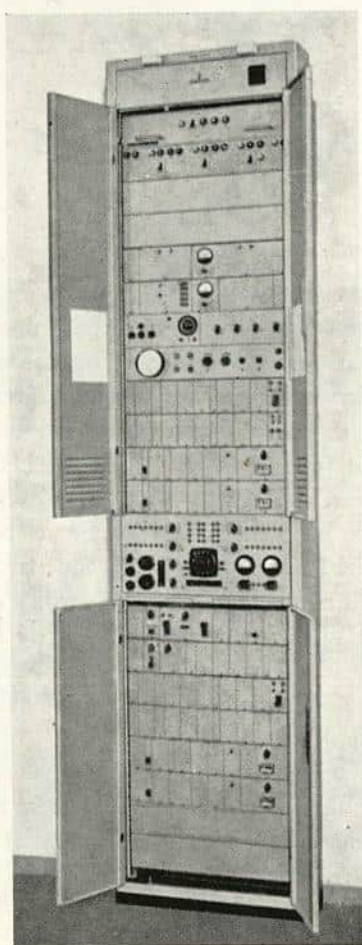

Fig. 3

amerikanske abonnenter kan overføring ikke skje så enkelt, da man ikke kan disponere enkle kabelforbindelser mellom de 2 kontinenter. Her må overføring skje på radiosamband og da ved hjelp av kortbølgeforbindelser. På slike samband oppstår temmelig ofte atmosfæriske impulsforstyrrelser som forårsaker feil i den mottatte tekst.

For å eliminere disse impulsforstyrrelser har de store elektrotekniske firmaer, hvoriblant Siemens & Halske AG, utviklet et såkalt «Mux-system». Her i Norge leverte vi allerede i 1957 til Telegrafstyret et mekanisk «Mux-anlegg» for 4 kanaler, og dette anlegg har vært i drift kontinuerlig siden det ble montert. Det benyttes kortbølgeforbindelser mellom 10 og 30 m. Forbindelsen mellom Oslo og Washington skjer ikke direkte, men over en mellomstasjon i Tanger. Det leverte anlegg arbeider med elektronrør som på den tid var i bruk. «Mux-systemet» benytter ikke det vanlige «5-impulsalfabetet» med tilsammen 32 kombinasjonsmuligheter, men et «7-impulsalfabet», anbefalt og patentert av hollenderen van Duuren. Ved dette alfabetet (se høyre kolonne i figur 2) har man 128 kombinasjoner, og det muliggjør derfor en helt sikker identifikasjon av de mottatte impulskombinasjoner. Som det fremgår av figuren, brukes bare 4 av de disponible 7 impulser for hvert bokstav. Hvis den mottatte impulskombinasjon f. eks. som følge av atmosfæriske forstyrrelser ikke har 4 strømskritt og 3 sperreskritt «anmoder» mottakerapparatet automatisk senderapparatet om å gjenta den sendte kombinasjon. På denne måte oppnås en automatisk kontroll av senderutstyret.

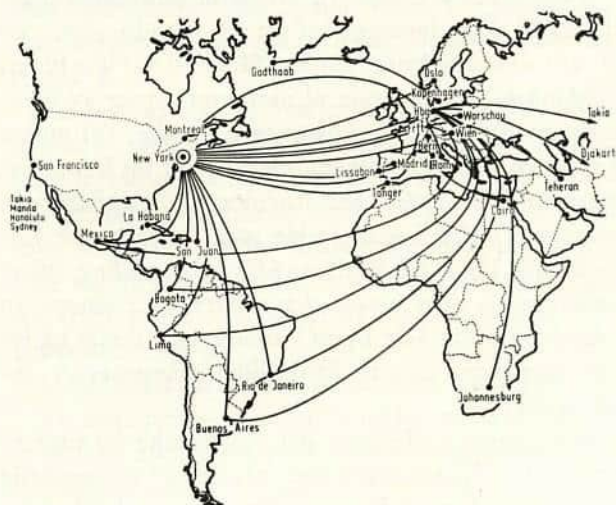

Fig. 4

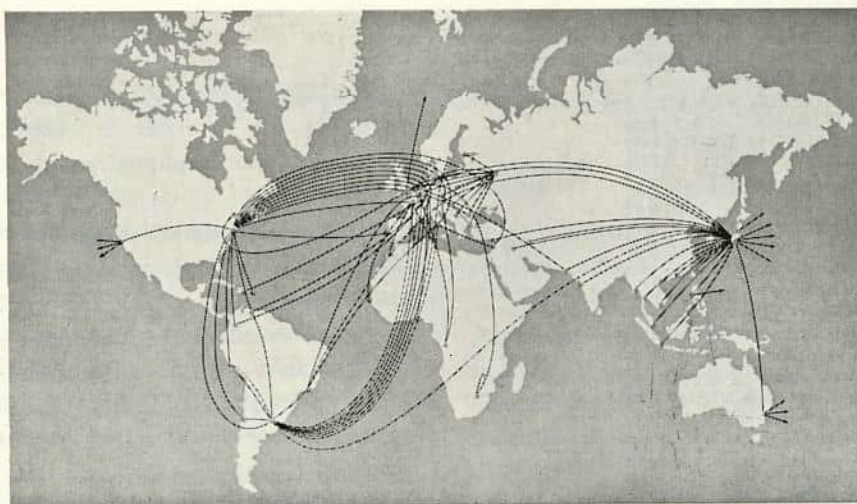

Fig. 5

Siemens & Halske AG har allerede for en tid siden brakt på markedet en ny konstruksjon, nemlig det såkalte «Elmux-system». Et slikt system er illustrert i figur 3 og her brukes ikke lenger elektronrør, men utelukkende de moderne transistorer. Det oppnås da store fordeler og besparelser bl. a. i vedlikeholdsmkostningene sammenlignet med det elektromekaniske system.

Figur 4 og 5 gir en forestilling om den utvikling som i de siste år har foregått med hensyn til de internasjonale fjernskriverforbindelser. Det første bildet antyder forbindelsene omkr. 1957, mens det siste bildet angir de interkontinentale forbindelser som nå er i drift.

Salgsmøte for avdeling SE og gruppe 94

13.-61.8.62

Når redaktøren av vårt utmerkede blad har anmodet meg om en karakteristikk av salgsmøtet, tror jeg at jeg vil låne ordet «annerledes» fra reklameopplegget for en av våre nye store artikler.

Vi er jo alle klar over, og vil gjerne innrømme at avdeling 80 skrev historie med sitt «Hadelandsmøte», men la oss i all beskjedenhet påstå at SE minst var like flinke.

Mandag ble det første plenumsmøte åpnet av overingeniør Krogstad, som blant annet uttalte: «Vi ønsker å spille en betydelig rolle som leverandør for fremtiden, og spesielt da for våre egne produkter.» Sett på bakgrunn av denne målsettingen, hadde man foretatt visse forandringer for å effektivisere SE's salgssavdeling. Blant annet hadde man funnet det nødvendig å ansette en salgssjef, nemlig herr Bjørn Randby, som skulle stå for koordineringen av de forskjellige salgsgruppers anstrengelser.

Noe egentlig referat av det som hendte fra time til time de fire dagene salgsmøtet varte, er det vel vanskelig å gi, og det har vel forøvrig liten interesse for leseren. Ledelsen hadde forstått å utnytte den tilmålte tid meget

godt, og rundeskjemaet for hver dag var lagt opp uten plass til tidkrevende røkepauser og fem minutter. Man regnet med at «forandring fryder», og istedet for pause etter en undervisningstime, flyttet man direkte over til en oppgave av en annen art, så noen mulighet for å trötne av var ikke til stede. Deltakerne ble delt opp i arbeidsgrupper, og fikk gå løs på de forskjellige oppgaver på egen hånd eller under ledelse av spesialister på hvert område. Hver eneste prøve hadde en hensikt, og hvis vi selv ikke var helt klar over verdien av vår innsats, ble det gjort forståelig for noen og hver under plenumsmøtene. Blant annet viste lydbåndopptakene hvor lite som skiller mellom en selger i aksjon og det virkelige store drama.

Arrangementet av møtet må ha kostet de forskjellige salgsgupper inklusive reklameavdelingen et kolossalt forhåndsarbeide, og Siemens Oslo, fortjener en honnør for dette. Men uten forkleinselse for noen andre, tror jeg nok at den nye salgssjefen bør ha en liten sløyfe ekstra.

På en helt overbevisende måte lærte han oss å se våre bestrebelsér fra den for salgsfolk absolutt eneste salig-
gjørende synsvinkel, nemlig hvordan oppnå salg.

Vi som kom utenbys fra kunne forøvrig merke en optimisme som spente over hele SE-avdelingen, og, jeg har nær sagt, nesten til gruppe 65. Denne optimismen har i hvert fall jeg savnet tidligere.

For firmaets øvrige representanter ble det holdt et separat salgsmøte som startet torsdag den 16., med en mer konsentrert gjennomgåelse av SE-programmet, og som fortsatte fredag med informasjon om avdeling 80's program.

Samtlige kursdeltagere var torsdag samlet til middag med etterfølgende hyggelig samvær i Oslo Handelsstands Forening.

Her ble vi ønsket velkommen til bords av Søren Engebretsen, og ved desserten ble det holdt anslående taler både av overingeniør Krogstad og overingeniør Falkenberg-Anderssen.

Som alltid når Oslo-avdelingen er vertskap var maten utmerket og stemningen ved middagsbordet og senere helt upåklagelig.

T. Berg S/T

Halemeisenes lykkelige familieliv

Flere arter av halemeiser finnes over hele Etiropa. I Norge har vi også denne vevre lille fuglen. De har en vakker stemme, og lever et harmonisk familieliv. Tidlig om våren gifter de seg og bygger store hengende reder i kratt og trær. Så kommer det egg og unger – og snart sitter hele familien i en lang rekke i bjerka, så tett sammen at bare de lange halene gjør det mulig å telle dem. Ofte settes to kull unger til verden. Da er de store ungene med og mater spebarna. Det er ikke bare innen familien denne fellesfølelsen ter seg. Man kan se vilt fremmede, barnløse halemeiser slutte seg til med mating og oppdragelse. Og disse pleieforeldre blir alltid hilst velkommen, – og de deler da sorger og gleder rikelig hele familien. Rene idyllen er det.

Hvor meget vi mennesker har å lære av fuglene og dyrene!

Narrespilleren:

En hovedoppgave for motspillerne er å spille kort på en sådan måte at de mest mulig forsøker å skjule kortsitsen. F. eks. her:

♠ Ess 4
♥ Kn 2
♦ Ess K 7 6 4
♣ 9 5 3 2

♠ 10 9 7 2
♥ D 8 4
♦ 3 2
♣ D 8 7 6

♠ 8 6
♥ Ess K 10 9 7
♦ D Kn 8
♣ Kn 10 4

♠ K D Kn 5 3
♥ 6 5 3
♦ 10 9 5
♣ Ess K

Meldinger (N-S i sonen):

V.	N.	Ø.	S.
pass	1 ♦	1 ♥	1 ♠
pass	2 ♦	pass	3 ♠
pass	4 ♠	pass	pass
pass			

Vest har ikke noe annet å spille ut enn hjerter. Det naturlige er da å begynne med hjerter 4, som viser makker at han har en honnør tredje i farven. Men Vest har liten lyst til å gi denne opplysning også til motparten. Han åpner derfor med hjerter dame. Øst stikker over med kongen og tar også for esset. Deretter skifter han til spar 8.

Sør som nå tror at Vest er renons i hjerter, stikker sparen på egen hånd for å kunne overtrumfe Vest ved neste hjerterspill, hvis han skulle bruke trumf. Men da Sør fortsatte med hjerter, viste det seg at Vest hadde enda en hjerter, og Sør måtte stjele med spar ess. Det viste seg nu at Vest hadde et sikkert trumfstikk, og da det synes at Sør også må gi fra seg et ruterstikk, lyser beten ham i møte.

Men Sør klarte allikevel kontrakten. Hvordan?

En liten premie blir satt opp for riktig besvarelse. Hvis flere riktige svar, blir premien utdelt ved loddrekning.

En morsom tabbe

Gunnar Kaarlund-Jørgensen forteller i «Berlingske Tidende» om sitt livs spill fra bridgens barndom da de var noen pokkers karer og meldte hardt. Med alle i sonen åpnet han som Sør med 1 kløver, Ø-V passet bare. Nord sa 2 kløver, Sør 2 grand og Nord 3 grand.

Vest åpnet med hjerter 2, og kortene var:

♠ 9 5 2
♥ Ess 3
♦ Kn 5 4
♣ D Kn 10 7 6

♠ Ess K 7 4
♥ D 6 5
♦ K 3 2
♣ K 8 3

Liten hjerter fra bordet. Øst stakk med kongen og spilte hjerter tilbake til bordets ess.

Så liten kløver til kongen og mer kløver til damen. Øst måtte på med esset og fortsatte med hjerter 8 til damen. Nord saket en spar.

Nå kan Kaarlund-Jørgensen se at alt han kan få er 8 stikk, for det er klart at Vest må ha ruter ess. Hadde Øst også hatt dette i tillegg til hjerter konge og kløver ess, hadde han nok meldt en gang. Altså er det best å ta sine sikre stikk. Derfor fortsatte han med kløver 8 – trodde han. Men da Vest satte seg til å tenke i syv lange og syv brede, så Kaarlund-Jørgensen ned på bordet, og oppdaget til sin redsel og fortvilelse ruterkonge, som lå og sprellet i stedet for kløver 8. Nå ja, den gang hadde man gode nerver, og det var ikke moderne å ta opp igjen spilte kort, så Sør satt bare og forsøkte å se glad ut.

Vest hadde ganske riktig ruter ess, men kongen både forvirret ham og gjorde ham sikker på at Sør hadde ruter konge og dame og ikke flere kløver, så han skulle skaffe seg inntak hos Nord på ruter knekt. Derfor fikk Sør beholde stikket for kongen og vant dermed sine 9 stikk.

Bridgeredaktøren som satt bak K-J, var full av begeistring over dette fine spill, og skrev en lang historie over K-J's genialitet, og både makker og motspillerne roste ham opp i skyene. Det er først nå så lenge etterpå at han tør innrømme at det var en ren feiltagelse.

Noe til kort

Den meget fornemme St. James Club i London var forleden dag i sterkt opprør på grunn av et bridgespill, hvor den 62 år gamle hertugen av Marlborough var en av spillerne. Det viste seg ved kortutdelingen at hver av spillerne hadde fått tretten kort i hver sin farge, noe

som er en uhyre sjelden foreteelse, og som regel – gjenstand for høyst berettiget tvil hos alle som hører om slikt. Ikke desto mindre har den aktverdige og pålitelige hertug av Marlborough sverget på at kortfordelingen fant sted ved en ren tilfeldighet. Foruten hertugen, som vant med storeslem i spar, deltok dr. Rowlestone med ruter, kaptein Minto Wilson med hjerter og Peter Thursby med kløver. Dr. Rowlestone, som trodde han hadde fått sitt livs kort, åpnet kjekt med 7 ruter. Hans hjerte og tro på menneskeheten sank da hertugen svarte med 7 spar. Det sies at overraskelsen steg med spillets gang.

Over til - Siemens

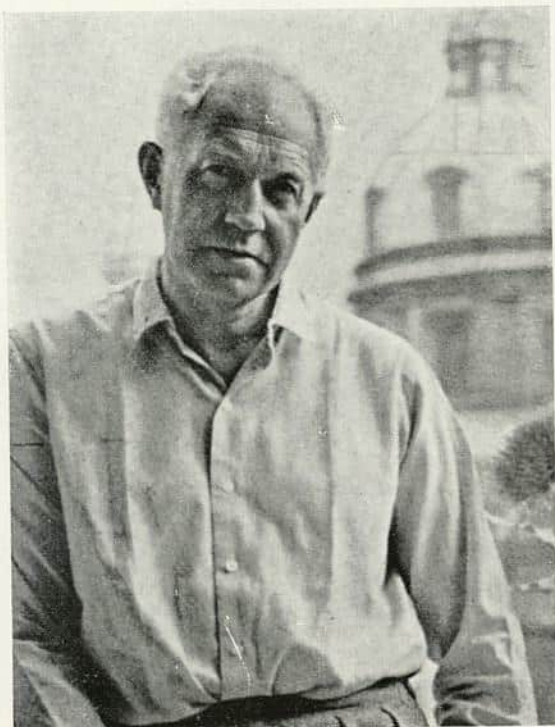

Erik Nordberg knipset dette bildet akkurat da de to karene på stillaset holdt på å male navnet SIEMENS på en av fasadene i Meinichs gt. 15. Atter et minneverdig øyeblikk i vårt firmas historie.

I en fransk avis finner vi følgende:

– Interesserte innbys herved til en oppvisning som gis av brannfolkene her på stedet. Motested og tid, Rådhusplassen førstkommande søndag. På grunn av den usikre værtypen vi er inne i meddeler vår borgermester at oppvisningen finner sted om ettermiddagen, hvis det blir regn om formiddagen. Skulle det derimot bli regn om ettermiddagen vil oppvisningen allikevel bli holdt på formiddagen.

100 ÅR SIEMENS BELYSNINGSTEKNIKK

Dr. Ernst von Siemens

Tale av dr. Ernst von Siemens holdt den 6. juli 1962 i Siemens-Schuckertwerke's store foredragssal i Erlangen ved åpningen av 100-års jubileet.

Jubileet «100 år Siemens-belysningsteknikk», som vi har invitert Dem hit i dag for å feire, gir ikke bare vårt konsern, men hele den elektrotekniske bransje grunn til et tilbakeblikk. For 100 år siden spilte telegrafi og elektrisk belysning en avgjørende rolle i den fabrikk som ble grunnlagt av min bestefar. Ønsket om å ha mer elektrisk energi til rådighet for forvandling til lys var drivkraften for banebrytende utviklinger og oppfinnelser. Med buelampene, som Werner Siemens fremstilte fra 1862, skapte han forutsetningene for anvendelsen av elektrisk energi for produksjon av lys. Allerede fra dette året foreligger det en håndskrevet liste som tilbyr interesserte kunder buelamper med stativ, blendere og alle nødvendige innretninger.

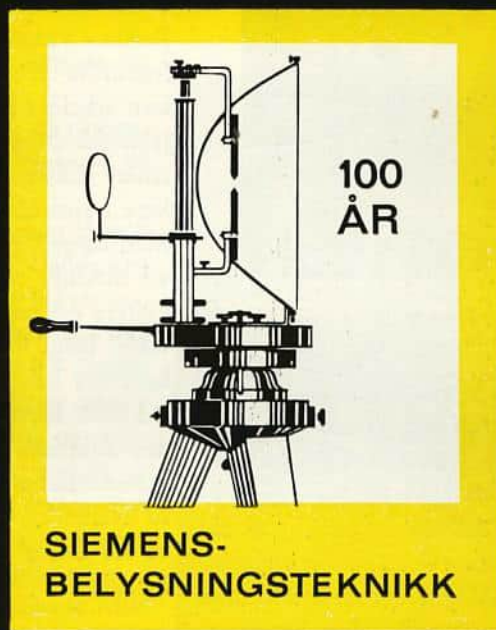
Stenkullgassen, som i 1860-årene feiret sine største triumfer som energi for belysningsformål, var den store konkurrent. Alene i årene 1850–1869 ble det f. eks. i Tyskland og Østerrike opprettet 560 gassverk. Den avgjørende vendingen for den videre utvikling brakte Werner Siemens' oppdagelse av det dynamoelektriske prinsipp, og dette muliggjorde fremstilling av dynamomaskiner. Men han snakker først og fremst overveiende om det som han benevner «lysmaskiner», «belysningsmaskiner» o. l., som ikke skal settes i gang, men «tennes», og beskjeftiger seg nå nesten 30 år intensivt med fremstilling av elektriske maskiner, lamper og armaturer. Hvor sterkt tanken på å forbedre den elektriske belys-

ning og å fremstille mer virkningsfulle lysmaskiner opptok min bestefar, fremgår av de mange brev som han i årene mellom 1875 og 1890 skrev til sine brødre Wilhelm i London og Karl i daværende Petersburg. I 1878 skriver han til Wilhelm: «Lysmaskinen antar daglig større dimensjoner og vil snart fullstendig beskjeftige Berlin-Charlottenburg – den daværende fabrikk i Berlin.» Videre skriver han: «Det har lyktes oss også å fremstille en maskin for vekselstrøm (dynamoelektrisk) som arbeider bra og allerede tilfredsstillende betjener 6 Jablochkoffske lys etter hverandre.» Noen måneder senere skriver han: «Nå kan vi virkelig begynne å fabrikere lysmaskiner og da vil det gå hurtigere fremover. Med lamper gjør vi raske fremskritt. Det elektriske lys vil tiltvinge seg en betydelig anvendelse, fordi det er hvitere og mer skinnende enn gasslyset, fordi det utvikler langt mindre varme og fordi det i mindre grad bedriver luften i lukkede rom.»

I 1879 beretter han om et «stort skritt fremover for den elektriske belysning ved hjelp av lamper – dermed menes differensial-buelampene –, som brenner uavhengig av hverandre, uansett antallet i en krets! I fellesskap skal vi vel derfor likevel få den gamle gassbelysningen til å vakle!»

Samme år gjennomfører han en prøvebelysning i sin egen hage i Berlin-Charlottenburg og skriver til sin bror: «Kraft ga vår 8-hesters militærlokomobil. Ved hjelp av de nye lampene og vekselstrømmaskinene er det vunnet en ny basis og det vil inntre en storartet utvikling av det elektriske lys.» Samtidig gjør han oppmerksom på hvor meget lettere arbeid kan utføres ved hjelp av den langt sterkere belysning.

En ny impuls for fremskrittet var de første glødelamper som ble lansert i 1880 og begynte å angripe buelampenes herskende stilling. «Med glødelamper er nå all ting mulig!» utroper Werner Siemens og beretter i 1881: «Sannsynligvis vil glødelampene snart slå i hjel alle andre og åpne et langt større anvendelsesområde for elektrisiteten. Jeg innretter nå storfabrikasjon av glødelamper, da de på grunn av den mindre brannfare sannsynligvis vil bli alminnelige for belysning av teatre og scener.» Den 16.9.1882 skriver han full av stolthet til sin bror Wilhelm: «I natt strålte Leipzig-gaten for første

SIEMENS - Deres erfarne
partner i alle spørsmål om
belysningsteknikk.

LYS

I GÅR OG I DAG

Det begynte med en buelampe, et elektrisk "Lysapparat", som man den gang sa.

I år 1862 opptok Siemens for første gang armaturfremstilling i sitt program. Forbedringer og oppfinnelser fulgte slag i slag. Videnskapsmenn og ingeniører i vårt firma åpnet stadig nye anvendelsesområder for den elektriske belysning.

Når gatene i Athen, Teheran, Milano, Bangkok eller Oslo i dag ligger badet i lys, når teppet i Salzburgs nye Festspillhus i dag hever seg, og det som skjer på scenen blir fremhevet ved hjelp av automatisk styrte lyseffekter,

når lyskasterne på Stadion i Kairo eller i Sarpsborg, eller storspeilarmaturer på plassen ved hovedjernbanestasjonen i Stuttgart gjør natt til dag,

når menneskene ved skrivebordene og maskinene i tusener på tusener av kontorer og verksteder har det riktige "lysklima," da gjenspeiler dette, og utallige anlegg verden over, den rike erfaring Siemens har på alle områder av lys- og belysningsteknikken.

gang i elektrisk lys. Vår belysning er praktfull og absolutt rolig, men likevel for lys til tross for matte skiver i lyktene.»

I 1882 opprettet min bestefar den første glødelampefabrikk i Tyskland og kan i 1885 konstatere «at denne store fabrikk har sin hovedoppgave i fremstilling av elektrisk belysning til sjøs og til lands så vel i freds- som i krigstid.»

Spesialområder, så som belysningsanlegg for hele byer, skipsbelysning, teaterbelysning, ja til og med togbelysning tas opp og utføres.

Foruten videreutviklingen av lamper og lysmaskiner måtte det naturligvis konstrueres og fabrikeres kabler, ledninger, brytere, alle slags instrumenter, regulatorer og innretninger, som ble benyttet til fordeling og ufarlig anvendelse av den elektriske strøm.

Men Siemens-konsernet har ikke bare løst disse oppfinnelsesoppgaver. Dets grunnlegger har med nesten synsk evne forutant veier og utviklingsmuligheter som i dag er selvfølgelig. Han har også fastlagt retningslinjer som ennå i dag har gyldighet og spesiell betydning. Allerede i 1880-årene forstår han at det er absolutt nødvendig å skape et elektrohåndverk og sier: «Hva lysmaskinens spesialitet angår, så beskjeftiger vi oss kun med fabrikasjonen av maskinene osv. og overlater installasjonen til privatpersoner som vil gjøre en forretning ut av det. For å få saken i gang, har vi i forskjellige deler av Tyskland lovet vår medvirken til bestemte kretser, til hvilke vi skal overføre de oppdrag vi mottar om å anordne belysninger. Verden er således for øyeblikket fordelt!» Og en annen gang: «Vi er intet belysningsforetagende – i dag ville vi si installasjonsforetagende –, men fabrikanter. Jeg følger den politikk å være alle spesialselskaper for belysningssystemer mest mulig behjelpelig, for derved å foranledige at de anvender våre maskiner.» Således kom i 1882 bl. a. Edison-selskapet med «det forslag» å bestille alle maskiner samt tilbehør hos oss. Til gjengjeld skulle vi overdra selskapet utførelsen av alle installasjoner av glødelampebelysninger.

Det begynte med en buelampe, et elektrisk lysapparat, som man kalte den den gang. For 100 år siden tok vårt konsern opp fremstilling av armaturer i sitt program. Slag i slag fulgte forbedringer og oppfinnelser. Vitenskapsmenn og ingeniører i vårt konsern åpnet stadig nye anvendelsesområder for den elektriske belysning. Sitatene fra min bestefars brev viser Dem hvor viktig denne utvikling var for vårt konsern og hvordan den beskjeftiget grunnleggeren i årtier. Så sent som i 1894 ble 82 % av den produserte elektriske energi brukt til lys. Når verdens gater i dag ligger badet i lys, når teppet går opp i festspillteateret i Salzburg og hendelsene på scenen understøttes av automatisk styrte lyseffekter, når menneskene, som har sine arbeidsplasser i gruver, på milli-

oner av kontorer og i verksteder, har riktige lysbetingelser, gjenspeiler dette våre rike erfaringer på alle områder innen lys- og belysningsteknikken.

Til slutt tillater jeg meg enda en gang å sitere min bestefar, fordi de ord han uttalte til naturforskerforsamlingen i Baden-Baden i 1879 er like aktuelle i dag. «Nå, mine herrer, jeg sa det allerede for flere år siden: at vitenskapens høyere og sanne kall er å høyné hele menneskehetens rikdom når det gjelder viten og kunnen og derved føre den til et høyere kulturtrinn. For en vitenskapelig forsamling er det vel derfor også grunn til fra tid til annen å se seg omkring og til å glede seg over de resultater som vitenskapelig forskning sammen med praktisk skapende arbeid har nådd i denne retning.

Jeg vil hverken trette Dem med beskrivelser av alle de anvendelsesmuligheter den elektriske strøm har for praktiske formål eller komme med noen historisk fremstilling av disse anvendelsesmuligheter, men en kort orientering om dens mangesidighet, samt om de mål som er tilstrebet og nådd i de forskjellige perioder av utviklingen, vil være på sin plass, da man har lett for å betrakte det som man har sett i lang tid som en selvfølgelighet og knapt husker den tid, da man ikke hadde det. Man kunne virkelig føle seg fristet til å beklage ungdommen, fordi det ikke var den unt å oppleve denne skapende utviklingsprosess – hvis man ikke snarere burde misunne den, fordi den har utsikt til å få være med på å skape de fremtidens underer som må vokse opp av de frø vi har sådd.»

Det var under studenterfestlighetene at to 25 års jubilanter møttes.

– Nei, det var da morsomt å treffe deg igjen, sa den ene. Hvordan har du det?

– Takk, bare bra, og jeg må si det var hyggelig å se deg igjen også. . . .

– Du får virkelig unnskyld, sa den første, men jeg kan i farten ikke huske navnet ditt. Merkelig at man kan glemme slikt. Vi var da så gode venner.

– Jenssen, men med to S'er. Men jeg må tilstå at jeg har glemt navnet ditt også. Vi begynner visstnok å bli gamle.

– Pettersen, men med to T'er og én N.

Bruk de evner du har. Det ville bli svært stille i skogen hvis det ikke hørtes sang av andre fugler enn de som synger best.

Her ser De bilde av Svenska Siemens nye skyskraper i Norra Stationsgatan i Stockholm. Byggetiden har tatt to år og prisen er ca. 10 millioner svenske kroner. Hele bygget er innredet til kontorer, bortsett fra en etasje som blir benyttet som MS.verksted. Det er meningen at et sidebygg skal benyttes til lager.

Utenfor bygningen ser vi direktøren i Svenska Siemens, A. F. Feichtinger, smile fornøyd over å kunne samle hele personalet på et sted, istedetfor som tidligere på 12 forskjellige steder.

Ved elskverdig imøtekommenhet av direktør Feichtinger og redaktør Tore Dahlberg fikk jeg ved besøk i Stockholm anledning til å se hele det nye moderne bygget, som var imponerende med sine lyse, vennlige kontorer.

Fra kantinen, som ligger i øverste etasje, var det vid utsikt, og det var litt av en opplevelse derfra å beskue hele Stockholm, mens solen blinket i tusenvis av vindusfasader og storbyens trafikkalarm bare så vidt nådde oss som en fjern sus.

**Stoff til neste nummer av avisen må sendes
redaktøren innen 1.2.63.**

Funksjonærforeningens «årlige» arrangement var lagt til restaurant Grotten, mandag 22. oktober. Det hele var bygget opp rundt selskapsspillet BINGO med Lambert-Nielsen som Bingosjef.

Det var som vanlig et lite, men sobert utvalg personer som var møtt frem, men en ting er sikkert, at de som ikke var der gikk glipp av en hyggelig aften.

Etter at funksjonærforeningens formann H. Hay hadde ønsket alle velkommen fikk Lambert-Nielsen ordet – og beholdt det, – på en slik måte at alle syntes det var i orden. På en glimrende og fornøylig måte satte han oss alle inn i BINGOENS finesser, slik at selv de som ble uten gevinst ikke tilla dette manglende kjennskap til spillet.

Kvelden var ennå ung da det ble slutt på premiene og med dem BINGOEN. Den påfølgende kaffepausen ble ikke lang før båndene på PEB's medbrakte magnetofon begynte å surre, og høyttaleren sendte smektende såvel som muntre dansemelodier ut i «Grotten».

Slik gikk dansen lett over tilje helt til Per Egil Berg satte seg ved pianoet og hakket løs som om han aldri skulle ha gjort noe annet. Det samme kan man vel neppe si om B. Gaare og D. Thune som sang duetter til.

Ca. kl. 24,00 begynte det for alvor å tynnes i rekkene, og selv de mest utholdende «nattmenneskene» fant det om ikke fornuftigst, så i allfall forsvarlig å rusle hjem.

Konklusjon: Rosverdig tiltak fra funksjonærforeningen. Dårlig propaganda, ergo dårlig fremmøte.

Katastrofe i universet

Det kunne ikke hende,
men nå er det hendt.
De kan tro hva de vil,
men sirkulære er sendt.
Ingen menneskelig makt
kunne det forhindre.
Tenk — i universet
et PROTON mindre!

H. Lie (S/T)

- Tenk deg, Eva, for tre dager siden gikk min mann ut for å kjøpe fyrstikker, og er ennå ikke kommet tilbake.
- Men kjære deg, Lise, du kan da få låne en eske av meg!

Lang-distanse TV mottaking

Mandag 8. oktober gjorde TV vertinnen ved kveldsendingens begynnelse oppmerksom på at en del av de norske TV stasjonene var forstyrret av utenlandske TV sendere. Grunnen hertil var et kraftig høytrykk over Europa.

Dette resulterte i at jeg med et hopp kom meg opp av lenestolen, løp ut på verandaen og fikk stilt min lille 4 elementers Oslo-antenne i retning syd.

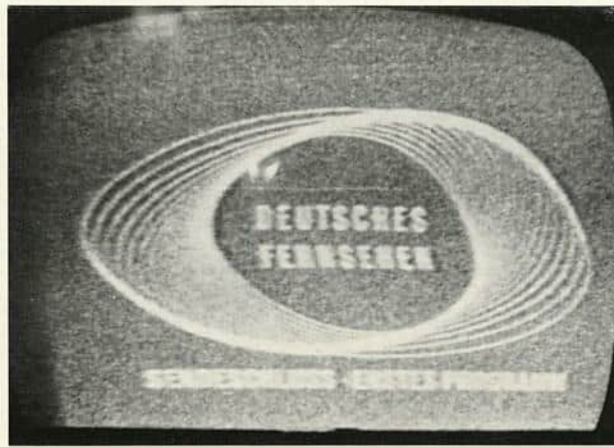
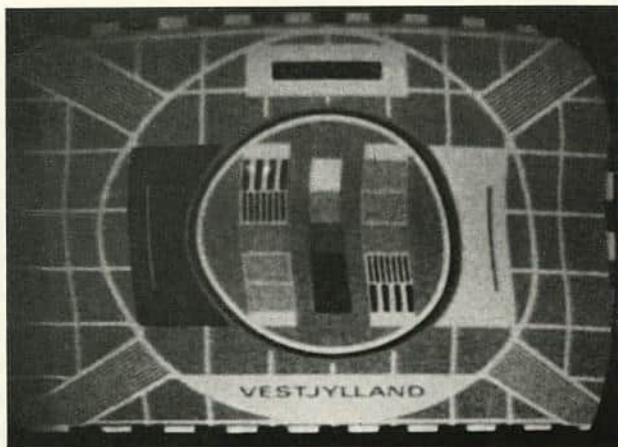
Inn igjen, og så var det å av søke kanalene i håp om å få en utenlandsk stasjon. En ynkelig protest fra kona om at hun gjerne ville se dagsrevyen fra Oslo hørte jeg ikke, – da Danmark kom inn på skjermen med sin dagsrevy hadde hun jo heller ikke noe å klage over!

Bildet var ganske bra, lyden helt ypperlig. Da Danmark var ferdig med sin dagsrevy, skiftet jeg over til Tyskland, men da programmet der ikke var så spennende, ble det til at jeg skiftet over til Danmark igjen, hvorfra programmet ble fulgt helt til stengetid.

For de som ønsker å fotografere TV utsendelser, enten det dreier seg om norske eller utenlandske TV stasjoner, skal jeg her få bringe noen tips.

- 1) Still TV apparatet inn på normal måte, med korrekt kontrast og lys, slik som man vanligvis har det. Øk for all del ikke lys og kontrast i håp om bedre bilder, det blir det nemlig ikke!
- 2) Bruk en film med hastighet på 21—23 DIN (f. eks. Plus X) og bruk blender 3,5 eller 4,5 – tid 1/25-dels sek. eller 1/10-dels sek. Bruk ikke under noen omstendighet hurtigere lukkerhastighet enn 1/25-dels sek. Sett kameraet på et støtt underlag, f. eks. stativ, og gå så nær TV skjermen som avstandsinnstillingen tillater, slik at man får utnyttet negativet best mulig.
- 3) Pass på at det ikke blir reflekser i sikkerhetsglasset på TV apparatet fra lamper i rummet.
- 4) Av tekniske grunner jeg ikke skal komme inn på her, egner kameraer med spaltelukker seg ikke for TV fotografering.
- 5) Det skulle være unødvendig å nevne at det nytter ikke å bruke blitz til TV opptakelser. Hvis det er noen som undrer seg på hvorfor, så prøv. Man får ihvertfall et bilde av kabinettet!

Lin.

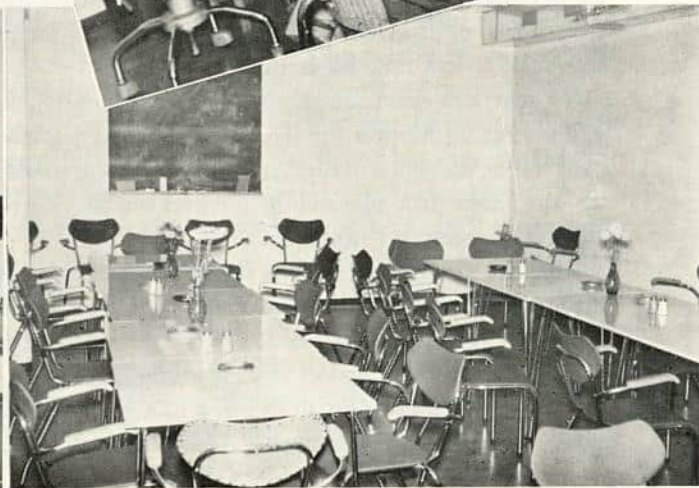
Våre nye

kontorer

Sandaker

veien 33 c

Øverst fra venstre: Ing. Hoftun, Løken og Fredheim konfererer. Ing. Per Østby. Ing. Odd Gunnar Hansen. Overing. Johannes Sveen. Tegnekontor 5. etg. Skrivdamene stortrives. Mottagelse 5. etg. Kantinen.

Fotos: Erik Nordberg.

Premiekonkurransen

Konkurransen om den beste historien fra ferien ble ikke omfattet med den interessen som vi hadde ventet. Bare noen få bidrag kom inn, og av disse var det bare ett brukbart. Det viste seg å være fra vår gamle kjenning Henning Goborg. Hans historie «Min første ferie» blir belønnet med kr. 75,00. Vi takker alle som sendte inn bidrag, og ønsker dem som ikke fikk premie bedre lykke neste gang. Her er den premierte historien:

Min første ferie

av Gry Goborg

Du verden så mye rart og interessant det er her i verden! Jeg er bare 10 måneder, jeg, og selv om jeg nå har forsket og undersøkt alt jeg ser omkring meg hele tiden siden jeg ble født, så dukker det stadig opp nye ting og nye problemer.

En ting som er nesten ufattelig er at far går fra meg klokken halv åtte om morgenen og blir borte helt til kvart over fem. Ni og en halv time er han borte fra lille Gry, enda så morsom som jeg er. Når han kommer hjem er jeg så trett og utkjørt at jeg må legge meg, og da får jeg jo nesten ikke sett far mer enn hver lørdag og søndag. Jeg finner vel ut av det problemet en dag også, for jeg tror ikke at han ikke liker meg.

Jeg tror han driver med noe elektrisk forresten, for han spøker og humrer for seg selv hver gang jeg leker med strålekaminen, støvsugeren og ledninger og støpsler og sånt, men han blir veldig forskrekket når jeg vil stikke fingrene inn i stikkontaktene.

Men det var ferien jeg skulle skrive om, jo. Jeg glemmer meg rent bort, for det er så mange rare nye ting jeg har i hodet mitt. Jeg kan ikke få sagt alt sammen, for jeg kan bare to, tre ord, og det er visst veldig lite.

Når jeg er i humør og alt er i orden, sier jeg med en sprø, delikat, liten stemme: – Adath, dath, tah....

Det er viktig å ta med h-en, for da blir t-en så nydelig og affektert.

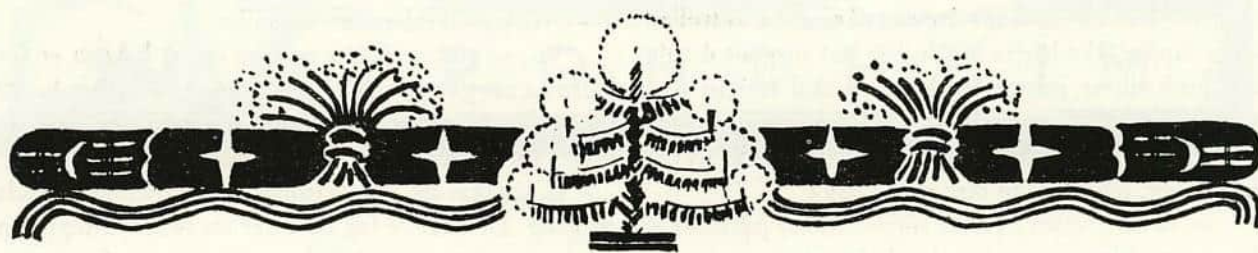
Hvis jeg er litt utålmodig og oppgitt, sier jeg: –Abouh. ... Ellers sier jeg naturligvis: –Dadadada..., som alle andre mennesker, bare for å ha noe å prate om.

Men så var det «ferien» da, som alle var så opptatt av i sommer. Plutselig var far så veldig glad, og så gikk han ikke fra meg!! Han ble hjemme hos meg hele tiden uten å gå. Det var nesten ikke til å tro. Jeg satt nesten mållos og undret meg, for nå pakket mor og far alt jeg hadde i noen store koffertyr, klappet sammen lekegrinden, og sendte alle sakene sammen med trillestolen, vognen og alle lekene mine bort med toget. Til erstatning fikk jeg en kavring å gnage på, for da sitter jeg stille. Kavring er så eventyrlig godt.

Og så kom det merkelige som mor og far kaller «ferie». Vi reiste langt og lenge med et tog og derfra med bil oppover og oppover en bratt bakke, og så var vi på noe som de kalte «fjellet». Der var det veldig kaldt og veldig mye regn og noe gråhvitt noe som de kalte tåke. I den ble alt mulig borte, og det var ikke annet å se enn mor og far. Vi bodde på «Pellestova» for der er det så morsom vert, og det var mange andre hyggelige folk der også.

Jeg spiste brød med gjetost på. Det var veldig godt, og det hadde jeg ikke fått før. Og så fikk vi ørret, og det er visst veldig gilde saker, men jeg fikk ikke ned noe av den før jeg fikk nype-purè på den. Jeg vil helst ha nype-purè på alt mulig, for da blir det så frisk smak, og da kan ørret og laks også gå an til nød.

Men det var et problem for meg hvorfor vi skulle reise på «ferie» i kulde, regn og tåke og bare 5° C på et spartansk rom og dårlige seterveier med kumøkk på når vi har det mye bedre hjemme. Kanskje det var at jeg kunne være sammen med far hele dagen som var «ferie»? Da er det jo fint med ferie likevel. Abouh!

For barna

Da trollet skulle lære å gå på ski

Det var en gang en gutt som het Erik som var slik en mester i skibakken. Det var ikke så rart, for han bodde oppe i en fjellbygd hvor liene gikk stupbratte og snøen lå høyt om vinteren. Men han brukte nok ikke skiene bare for moro skyld, han Erik. For når han skulle ærend for mor sin ned til bygda eller med niste langt inn i ville skogen der far hans lå på tømmerhogst, var det bare å spenne skiene på seg.

Redd var han aldri, det må jeg si. Kalde vinterkvelder fór han i månelys over vidda på vei fra tømmerhytta når han hadde vært med niste til far. Han var godt kjent i traktene, for han var vokset opp der. Og glad var han hver gang han så det vesle lyset sive ut fra den stua som var hjemmet hans.

Så var det en vinterdag han skulle et ærend over til nabobygda. Det var kaldt og sterk snøføyke den dagen. Men Erik var ikke den karen som sa nei må du tro. Flink og villig var han, og det fantes ikke nei i hans munn når mor ba ham om noe.

Han strevde seg i vei oppover kleivene og håpet bare at han greidde å komme seg over vidda før det ble mørkt, for det var stupbratt nedover til nabobygda. Erik gikk trofast på. Det var ikke så farlig om det ble litt sent, for han skulle overnatte hos noen skyldfolk.

Han var kommet inn i villmarka og brøytet seg¹ vei gjennom snøkavet, og mørket kom sigende. Da kvakk han plutselig til. Frem fra skogtykningen kom en svær skikkelse gående. Da Erik stanset og fikk se hvem det var, ble han redd, enda så modig han ellers pleide å være. For foran ham sto det et troll så digert og svært at det

ikke var måte på. Trollet hadde vinterklærne på seg og virket enda større enn det i virkeligheten var. De store støvlene av bjørneskinn var like høye som Erik selv.

– Hei, du! skrek trollet. Og før Erik fikk sukk for seg, haddet trollet tatt ham i nakken og løftet ham opp.

– Slipp meg, ba Erik, og stemmen hans skalv.

– Slippe deg, sa trollet. – Å nei, du. Det er en slik kar som deg jeg har bruk for, og dermed tok han både skien og Erik og dro av sted.

Langt og lenger enn langt gikk de. Underlig nok, trollet greide seg fint i snøen og tok seg fram så fort at det sang i luften. Endelig stanset de ved en svær gran. Trollet slapp Erik ned på bakken, så bøyd det granen ned og tok en nøkkel som hang i toppen på treet.

– Portnøkkelen min, brummet trollet, og litt etter låste det seg inn i et fjell like ved.

Her inne i trollfjellet var det mye rart å se. Kopperet og sølvet skinte, og det var så lyst her inne som på sollyse dagen.

– Hui, sa trollet, det leter på å gå slik i snøen, men det var bra jeg traff deg, for jeg har tenkt å gifte meg med en herregårdsfrøken som jeg skal røve bare det blir skareføre og månelyst.

– Jeg, jeg kan vel ikke lære deg noe, slik en trollmester du er, sa Erik for å smigre trollet. – Så du må være så snill å slippe meg ut av fjellet igjen.

– Nei, før skal jeg skape deg om til en stein, sa trollet.
– Du slipper ikke herfra før du har lært meg alt det du kan fordi du er menneske. Men du skal få frist til i morgen.

– Ja, sa trollet neste morgen, – nå får du ikke dovne deg lenger. Hva kan du lære meg i dag?

– Jo, sa Erik, siden jeg ikke slipper, så har jeg tenkt at du som er slik en grom kar, burde lære å gå på ski. Da kan du fly så fort du vil over heia og hente bruden din når du vil.

– Det var slett ikke så dumt det, mente trollet. – Men jeg har ingen ski.

– Det kan du saktens lage deg, sa Erik ivrig. Han fant fram skiene sine og syntet trollet dem. Men de må nok være større.

Ja, trollet gikk ut og kom hjem til hulen med et par asketrær, og hele den dagen drev Erik og trollet på med å lage ski som passet til de svære trollbeina. Endelig så det ut til å bli greie på det, og da trollet brukte trollkniven sin, ble det så fine ski at du ikke det kan tro. . .

Neste dag skulle Erik lære trollet å bruke skiene. Men trollet sa at forsøkte han så mye som ørlite grann å stikke seg vekk, skulle det trylle ham fast på flekken.

Trollet fikk satt på seg skiene, og gutten strevde og lærte fra seg kunsten så godt han kunne. Men rett som det var, stupte det svære trollet hodekulls i snøen så spruten sto.

– Ja, nå begynner du å bli flinkere, sa gutten, – men skal du lære ordentlig så må du kunne stå i bakken. Se på meg. Og Erik satte utfor og stanset opp nede på sletta med en flott sving.

– Fint, sa trollet, og så satte det også utfor. Hei og hu og huttetu. Trollet gikk baklengs og forlengs og hulter til bulter og tuppa opp og tuppa ned og endte på baken i en diger snøfane.

– Nei jeg vil ikke mer, sa trollet.

– Vil, sa gutten. – Det er bare det at bakken er for liten. La oss gå opp på fjellet der borte, så greier du det fint. Alle de andre trollene vil misunne deg hvis du greier å stå ordentlig på ski, kan du skjønne.

– Ja, kanskje det, mente trollet og lovet å forsøke enda en gang. De kravlet seg oppetter en svær fjelltopp, og da de sto på toppen, så Erik at det var en utforkjøring så fæl at han ikke torde tenke på å stå der engang.

– Det er bakke for deg det, sa Erik. Men det var ikke fritt for at trollet var redd selv der det sto, for dette så farlig ut. Men ikke skulle et menneskekryp komme og beskyldte det for slikt. – Tør du, så tør vel jeg, sa trollet.

– En, to, tre! sa Erik og så satte trollet utfor. Dere snakker om fart. Erik så bare en svær trollkropp som for med lynets fart utfor fjellet. Så så han en voldsom snøsprut og trollkroppen på ny, men så ble alt sammen borte i et eneste hav av snø.

Og det var det siste Erik så til trollet. Trollet hadde visst reist til Bloksberg til alle heksene, for det kom i hvert fall ikke tilbake.

Erik skyndte seg ned til trollhulen. Han klatret opp i granen og fant nøkkelen til fjellet. Så låste han seg inn i trollhulen og tok med seg noen kostbarheter, men han skyndte seg fort ut igjen. Det var ikke det grann for tidlig, for ikke før hadde han fått på seg skiene, så lød det et brak bak ham, og hele trollfjellet sprang i luften.

Det kan hende det var en som var glad han var kommet unna i tide. Erik for hjemover på skiene sine så snøspruten sto om ham. Og skatten lå vel forvart i skreppa. Og de skiene han hadde brukt på trollferden gjemte han så lenge han levde.

Med Erik fulgte det lykke og hell
hver eneste dag, fra morgen til kveld.

E. K.

Redaktøren ønsker alle lesere og
medarbeidere en riktig

God Jul

og et

Godt Nytt År

Medarbeidere i S/T Knut Petersen og Arnfinn Johnsen

Vårt nye lager

Fotos: Forbregd

Så er det endelig blitt virkelighet det vi har sett frem til så lenge. Vi har tatt i bruk vårt nye lager, som utgjør en del av det imponerende anlegg som reiser seg på Sluppenområdet. Den endelige overflyttingen foregikk i måneds-skiftet oktober-november. Samtidig flyttet også faktura-avdelingen fra hovedkontoret, slik at vi nu har samlet både lager, kartotek, prissetting og fakturering i samme bygning.

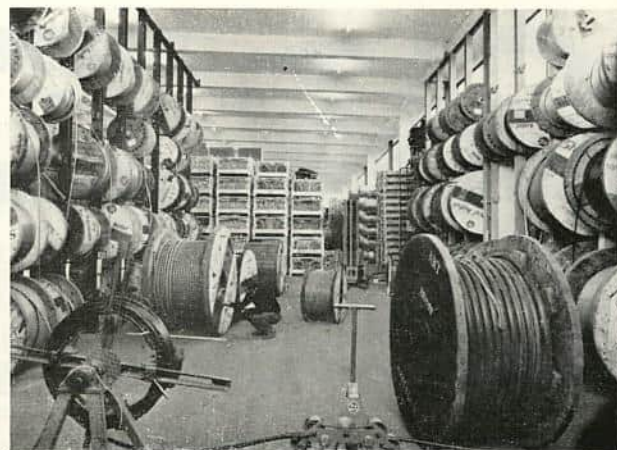
Våre lagerforhold hadde i mange år vært fortvilte, og vanskelighetene vokste i takt med firmaets vekst. Vårt hovedlager «Den Røde Brygge» på Verftstomta, som også tjente som innstallasjonslager, hadde en samlet lagerflate på ca. 1000 m² fordelt på 4 etasjer. Etterfylningen til lageret foregikk fra 6 forskjellige lagerplasser i byen. Hva dette har betydd av vanskeligheter og arbeid er lett å forstå. Men alt dette er nu et tilbakelagt stadium.

Vårt nye lager er et etplanslager med en samlet grunnflate på 41,5 × 63 m (ca. 2.615 m²) og inneholder ekspedisjonsrom for kunder og montører, lagerhall, innebygget bilhall med rampe, garasjer og et kaltlager.

Kundeekspedisjonen er et lyst og trivelig lokale med vegger av glass. Montørene har egen inngang til sitt ekspedisjonslokale. Dette ligger vegg i vegg med kundeekspedisjonen og har felles betjening med dette. Også

her er ytterveggen av glass. Fortsetter vi videre kommer vi inn i lagerhallen som er ca. 1900 m², og har en takhøyde på 6,5 m, bortsett fra en seksjon nærmest lasterampen som har en høyde på 3,5 m. I denne seksjonen finner vi bl. a. lagerforvalterens kontor, som har en strategisk beliggenhet med utsikt til alle sider. I samme seksjon ligger også pakkeriet, hvor en rullebane fører de fremplukkede varer til pakkediskene. Her finner vi også varemottaket. To brede dobbeltportar fører ut til rampen og bilhallen. Bilhallen har plass for 4 lastebiler samtidig. Hvis været gjør det ønskelig, kan den lukkes med fire store porter, hvorav to styres elektrisk inne fra lageret. Bilhallen har en vegg av glass og overlys.

I lagerhallen er materiellet lagret på forskjellige måter. Komfyrer, kjøleskap o. l. blir stablet oppå hverandre med trepaller mellom hvert lag, panelovner står på spesielle paller med støtter. Disse pallene stables oppå hverandre i fem høyder. Skillebryterne som verkstedet lager settes direkte på hverandre i seks høyder. I og oppå de 4 m høye regulerbare pallreoler lagres mareriellet på paller. Kabel og ledninger ligger i nettingcontainere som stables direkte på hverandre i 6 etasjer. Disse containere kan slås sammen når de er tomme, og sendes da til kabel-leverandørene for påfylling. Ved tilbakekomst

blir de satt direkte på sin bestemte plass. Derved sparer vi arbeidet med utpakning. Kabeltromlene henger som store trådsneller i to 16 m lange trommelstativer, med 4 i høyden på det ene og fem på det andre. I alt kan 118 tromler henge klar til avmåling i disse stativene. Måleapparatet er montert på en stor tralle, som også har spoleapparatet for oppkveiling av den avmålte kabel. Ved større lengder eller dimensjoner føres kabelen over på en tom trommel som anbringes ved siden av spoleapparatet. Det hele drives elektrisk, og hastigheten reguleres etter behovet.

Endelig har vi plukkageret hvor materiellet er lagret på vanlig måte i reoler. Det er ca. 215 m² og bygget i 2 etasjer. Underste etasje som er bortimot 3 m høy, består av stålreoler. Over disse er lagt tregulv som igjen bærer frittstående reoler. Vi har på denne måten fått plass til ca. 2000 hylleplan på et relativt snevert område.

Av utstyr forøvrig har vi gaffeltruck, gaffeljecktralle, sparketraller for fremplukking m. m. Det er i det hele ofret meget for å gjøre lagerarbeidet så praktisk og rasjonelt som mulig.

Før vi begir oss til kontorene, som ligger i 2. etasje rett over den lavere lagerseksjonen, tar vi en snartur ned i kjelleren hvor vi finner garderobe og sanitæranlegg for lagerbetjeningen. Herfra kan man gjennom en underjordisk tunnel komme både til verkstedet og administrasjonsbygget.

I 2. etasje har vi resepsjon, konferanserom, lagersjefens kontor, fellessal for kartotek, lagerrevisjon og prissetting m. m., eget kontor for bråkende fakturamaskiner, samt sentralbord og automatsentral for hele Sluppenanlegget. Garderober, sanitæranlegg m. m. finner vi også her. Kontorene er utstyrt med transportbånd som hurtig og greit frakter ordrer og andre papirer dit de skal, enten mottakeren sitter i 1. eller 2. etasje. Så snart verkstedet og administrasjonsbygningen er ferdig får vi rørpostforbindelse med begge.

Men 2. etasje inneholder også mere. I en fløy for seg har vi to kunderom med hyggelige møbler og alle bekvemmeligheter. Disse er for våre utenbys kunder som kommer med bil til byen for å gjøre sine innkjøp. Her kan de få et rom til disposisjon hvor de kan stelle seg, dusje, telefonere eller slappe av, alt ettersom. Imens vil lagerbetjeningen sørge for at de bestilte varene blir lastet inn i bilen til rett tid. Denne kundeservice vil sikkert få en økende popularitet etterhvert som bilparkens vekst gjør det stadig verre å finne parkeringsplasser i bykjernen.

Vi har for første gang i firmaets historie fått en lagerbygning som fra begynnelsen av er planlagt og bygget for sitt formål. Jeg tror vårt nye lager vil bli til glede både for våre kunder, for firmaet og for de som har sitt virke der.

A H

Første vannkraftverk i Nord-Norge i 1904

Hvem skulle tro at fiskeværet Bleik i sin isolerte tilværelse, bak takkede fjell på Andøyas ytterste forpost mot storhavet, skulle bli det første sted nordenom Trondheim som fikk sitt vannkraftverk? Det skjedde nemlig i 1904. På den tid eksisterte bare ett «lysverk» til i Nord-Norge, nemlig i Hammerfest, men her var en dampmaskin drivkraften.

Vi refererer fra møteprotokollen i *Bleik Elektriske Lyscompagni's* møte i januar 1904:

«Man enedes om at kjøbe elektriske Maskiner og Vandturbin, samt bygge en Stendæmning og Vandrende, samt erstatte eventuel Jordskade. Til at forestå Indkjøbet, og forøvrig bringe Sagen i Orden, valgtes en Komité af følgende sex . . .»

Komitèen gikk i gang. Den kontaktet Fa. Høyerdahl & Co. i Kristiania, som i evert en 27 HK dynamo fra SIEMENS og en turbin fra Finhyttan Verk i Sverige. Det hele var budsjettert til å koste kr. 3 800,00 ferdig montert med alle apparater, stolper, linjer, vannrenne og lamper. Bleik Elektriske Lyscompagni var startet som andelslag på kooperativ basis eller på «Cooperative Principper» som det heter i verkets lover. Enhver forpliktet seg til å utrede 1/50 av anleggets kostende og måtte i tillegg betale tre 16 watts kulltrådlamper til en pris av kr. 7,50 pr. stk.

Demningen ble bygget på rekordtid ved felles innsats av folket fra Bleik. Så begynte arbeidet med den berømte vannrennen som skulle føre vannet til turbinen. Rennen ble laget av trematerialer. Den fikk bunn og sider, men over var den åpen. At den var åpen skulle vise seg å volde store problemer når sneen og frosten kom. Det ble senere bevilget penger til «lokk» på de mest utsatte steder. Rennen ble forøvrig lagt på trebukker fire meter over bakken og man fikk et fall på 9 meter.

Senere på året 1904 kom dynamoen til Andenes med godsbat. En åttring med syv manns besetning rodde fra Bleik til Andenes for å hente dette kolli som veide 800 kg. Båten var tungt lastet og det blåste opp til nord-østkuling. Dynamoen var så tung at bordene i båtsiden revnet. Transporten ble et kappløp med døden og Lyscompagniets skjebne, idet fire mann rodde og tre mann øste for livet. Man nådde såvidt landingsstedet før båten sank i stoa. Alle som kunne kripe og gå var forsamlet og deltok i redningsaksjonen. Det ble i en fart satt tamper i åttringen og akkurat da det mektige drag-suget skulle til å dra båten med dynamoen til sjøs, ble det hele slept opp på det tørre. Ja, så fort gikk det at dynamoen knapt fikk tid til å bli våt. Den dyrebare last var sikret.

En lignende dramatisk transport foregikk over land på førjulsvinteren, da turbinakselen som veide 90 kg skulle hentes. Det var så stormfullt at det ikke var kommandes på sjøen. Fire mann med slede og dragtau gikk over fjellet for å hente godset.

På tross av alle viderverdigheter ble lyset satt på samme år. Hver husstand hadde rett til tre lyspunkter til en pris av en krone pr. uke. Det ble også montert endel gatelys.

Bleik Lyscompagni leverte således meget billig energi, ikke minst fordi verket fikk alminnelig tilslutning fra alle sine abonnenter som det skyldte penger helt frem til våre dager for arbeider, jordskader e. l. Dette er videre en historie som forteller om folk som var foran for sin tid og kunne få utrettet noe det står respekt av. At Siemens fikk leveransen av dynamoen til det første vannkraftverk i Nord-Norge er forøvrig ikke noe merkelig, idet Siemens også dengang var først blant de anerkjente generatorleverandører i Norge.

G. H.

Vennskapskamp

Trondheim hadde i høst gleden av å ha besøk av et fotballag fra A/S Norsk Jernverk, Mo i Rana. Den 13. oktober ble det spilt vennskapskamp mot Stålverkets lag.

Ved A/S Norsk Jernverk er det syv fotballag. Ifjor var det Stålverkets lag som ble Jernverksmester. Laget representerer ca. 250 ansatte og skulle være analogt med vårt. Det er første gang at vi har hatt besøk av utenbys lag når vi ser bort fra lag innen vårt eget firma, og det var et meget behagelig bekjentskap som vi får håpe å gjøre opp igjen.

Fotballkampen ble spilt på bedriftsidrettsbanen på Eberg i et fryktelig regnvær. Banen var svært tung å spille på, men kampen gikk med stor fart og spillerne lot seg lite merke av de åpne sluser. Det fåtallige publikum fikk plass i en varebil som i 2. omgang måtte la vindusviskerne gå for fullt for å skaffe utsikt.

Resultatet av kampen ble 4-0 til vertene.

Før kampen ble det arrangert sightseeing i Nidarosdomen og byen forøvrig, og etterpå ble det enkel middag for begge lag på Martins Grill Kro hvor det ble utvekslet gaver av formann Hammer i Stålverkets fotballag, og formann Ræstad i Siemenslaget. Ved samme anledning ble vårt fotballag innbudt til å besøke Mo i Rana neste år.

Det var tydelig at dette besøk var populært blant våre fotballspillere, og vi får håpe det lar seg ordne med flere vennskapskamper i tiden som kommer. Det er tydeligvis et godt lag vi har for tiden.

KP

Fotokonkurranse 1962 i S/T

1. premie i Elitegruppen. P. Bye: Bare pass deg du.

Under selskapelig samvær i Handelstandens Hus den 30.10.1962, gikk årets fotokonkurranse av stabelen. Oppslutningen av konkurransen var ikke så stor som i fjor, heller ikke var resultatene av samme høye standard som ifjor, noe den dårlige sommer får ta en god del av skylden for.

I motsetning til ifjor blé deltakerne delt i 2 grupper, amatørgruppen og elitegruppen. Den sistnevnte bestod av deltakere som fikk sine bilder eller dias premiert ifjor. Forøvrig var det hele lagt opp som ved forrige konkurranse. Juryen besto også denne gang av 3 medlemmer. Vi hitsetter utdrag av premielisten:

Amatørgruppen:

Levende barnebilder:	1. premie, Einar Aas
Valgfritt motiv (bilde)	1. premie, Einar Aas
—»—	2. premie, Einar Aas
Fargedias	1. premie, J. Fenstad
—»—	2. premie, A. Ræstad

Elitegruppen:

Levende barnebilder	1. premie, P. Bye
Valgfritt motiv (bilde)	1. premie, T. O. Vist
Fargedias	1. premie, T. O. Vist
—»—	2. premie, T. O. Vist

Gjengivelse av de premierte dias lar seg dessverre ikke gjøre, men vi vil her presentere det best premierte bilde i hver gruppe. En kan ikke unngå å merke seg vår unge praktikant på verkstedet, herr Einar Johan Aas, som gjorde rent (premie)bord for sine bilder i amatørgruppen. En må også merke seg at hele premiesamlingen gikk til verkstedpersonalet, noe som burde gi et hipp til de andre avdelinger om å ruste seg bedre til neste dyst.

Ra

1. premie i Amatørgruppen. Einar Johan Aas: Kommer han ikke snart?

Adam, Eva og Mark Twain.

Jeg må innrømme at jeg er litt skuffet over Adam og Eva. Altså over deres temperament – ikke over dem personlig, de stakkars unge menneskene, hvis sjelsstyrke var som smør som ble tvunget til å møte ilden og smelte. Men jeg kan ikke la være å ønske at man hadde ventet litt med Adam og Eva, og at Martin Luther og Jeanne d'Arc var blitt satt i deres sted – dette strålende par, hvis sjelsstyrke ikke var av smør, men av asbest. Hverken med sukkersøt overtalelse eller med helvetes ild ville djevelen ha kunnet narre dem til å spise av eplet. Det ville ha gitt resultater. Eplet ville ha vært urørt den dag i dag. Mennekeheten ville ikke ha eksistert. De ville ikke ha eksistert. Jeg ville ikke ha eksistert, og den eldgamle plan fra skapelsens morgen, som til slutt gjorde meg til forfatter, ville ha blitt kullkastet.

LERKENDAL STADION, TRONDHEIM

Lerkendal stadion ble offisielt åpnet i juli 1948 med fotballkamp mellom Trondheim og Vestfold krets, den gang blant de sterkeste fotballkretser i landet. Oppmøte av publikum var meget stort, og alle var begeistret over at byen hadde fått en tidsmessig stadion, men tribuneanlegget stod dessverre ikke i stil med det øvrige og kravet ble: ny tribune.

Det skulle gå hele 14 år før dette krav ble tatt til følge, men nå står den nye tribunen der til stor glede for byens trofaste tribuneslitere. Som bildet viser har tribunen fått en lett og dristig arkitektur. Taket over den overbygde del er selvbærende, støttet opp av slanke stålrør midt på det frie spenn. Konstruksjonen virker så dristig at enkelte er redde for at den en dag lukker gapet på trøndernes patriotiske fotballpublikum.

Tribunen har ca. 6500 sitteplasser hvor ca. 2/3 er overbygget, men hvorfor er ikke hele tribunen overbygget? Dette spørsmålet stiller mange, og undertegnede mener også at dette er en tabbe, men de rette instanser har sikkert en forklaring, kanskje mangel på penger. Det er som regel den sikreste unnskyldning.

Plassen under tribunen er praktisk innredet med garderober for de forskjellige arter av idrettsutøvere, badeanlegg m/badstue, legerom, massasjerom, kontorer, lager m. m.

Vårt firma har utført de elektriske svak- og sterkstrømsinstallasjoner ved anlegget, derfor denne omtale.

Som en appendix kan nevnes at N. T. H. i flere år har hatt stor appetitt på idrettsplassen i forbindelse med utvidelse av høyskolen. Byens idrettsinteresserte håper at den nye betongtribune selv for høyskolens folk er for tung fordøyelig og at vi derfor i all fremtid får beholde denne idrettsplass som med den nye tribune må regnes blant de beste i landet.

Au

Det var i de glade frigjøringsdager i 1945 at to amerikanske soldater en søndag gikk inn i Vår Frelses kirke. Ettersom de var helt ukyndige i det norske sproget, besluttet de seg til å opptre på samme måten som mannen som satt foran i den sparsomt besøkte kirken.

Presten sa et eller annet og mannen foran dem reiste seg. De to amerikanerne fulgte øyeblikkelig eksemplet. Det ble en del tillopp til pinlig uro i kirken, etter som dette gjaldt en barndåp, og presten nettopp hadde uttalt: – Må jeg be om at barnets far reiser seg.

In memoriam

Montør Peder Hjelpdahl døde den 29. august 1962 i en alder nær 68 år. Hjelpdahl ble ansatt i vårt firma 5.12. 1951, som montør ved reparasjonsverkstedet.

I det elektriske faget begynte Hjelpdahl tidlig, idet han i 1918 var ansatt hos firma Gunnar Hofstad, Trondheim, som installasjonskontrollør og tilsynsmann. Han hadde før 1918 gjennomgått læretid i faget, og samtidig teknisk aftenskole.

Fra 1932 til 1945 var Hjelpdahl ansatt ved Nobø Fabrikker som elektriker og mekaniker.

Hjelpdahl hadde sterke religiøse interesser, og brukte all sin fritid for dette formål. Spesielt nevnes at han nedla et stort arbeide i søndagsskolen.

På arbeidsplassen var Hjelpdahl en omgjengelig mann, og særdeles lett å samarbeide med. De oppgaver han ble pålagt ble samvittighetsfullt løst, og han etterlater i vårt firma bare gode minner.

Reidar Stokkan

25 års jubileum

Formann Peder Pettersen feiret den 11.10.1962 sitt 25 års jubileum. Han er blant de eldste i Siemens Norge A/S, Trondheim. Han ble nemlig ansatt som læregutt den 19.5.1914, og var her til 1921 da han reiste til Siemens Norge A/S, Oslo, hvor han arbeidet til 1923. En streik det året medførte at han reiste tilbake til Trondheim, hvor han fikk ansettelse i et herværende installatørfirma. Begynte så igjen hos oss i 1937. Formann Pettersen er en av hjørnesteinene ved gruppe 30. Rolig og stø, og overbevisende. Han er, som det ble nevnt på hans «dag», å sammenligne med de gamle husleger. Velkommen dit han kommer. Og så har han den velsignede evne til å få meget unna på kort tid, selv om han forlengst er sluttet med å springe.

Post festum ønsker vi Peder Pettersen tillykke med jubileet.

A J H

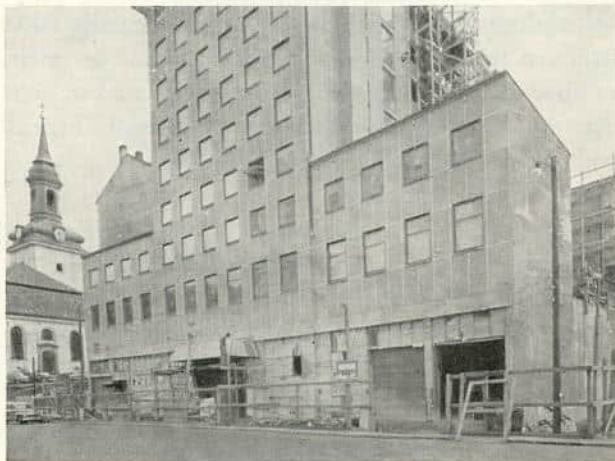

*Vi ønsker alle leserne
god jul og godt nytt år!*

SIEMENS NORGE A/S
TRONDHEIM

Medarbeider i S/B Bjarne Lyngvær

Nye lagerlokaler

Den 6., 7. og 8. oktober flyttet vi våre lagerbeholdninger i Jon Lundsgt. over til vårt nye lagerlokale i C. Sundtsgt. 52. Ved hjelp av containere, paller, spesialtruck og trailer foregikk selve flyttingen forholdsvis smertefritt.

Det meste arbeide fikk vi da varene skulle pakkes ut igjen og plaseres. Ved iherdig innsats fra lagerpersonalet og energisk assistanse fra salgsstaben var ekspedisjonen i gjenge igjen etter forhåndsberegningen.

Vi har allerede merket forskjellen ved å ha alt på et gulv, og etter hvert som vi får finpusset detaljene, regner vi med et helt annet flyt i ekspedisjonen.

Lageret har en innkjørsel med to høye vippeporter inn til lasterampe. Ved rampen kan der stå 2 biler, og dessuten kan 2 biler til plaseres innenfor portene.

I alt er lageret på 880 m² brutto, så forskjellen fra våre tidligere lokaler er i aller høyeste grad iøynefallende. Når vi dertil for det meste har en takhøyde på 4,05 m, er kubikken også i orden.

Der er endel mindre bygningsmessige detaljer igjen nå i slutten av oktober måned, men dette har ingen innflytelse på lagerets gang. Derimot ville vi gjerne hatt en hel fotoreportasje, men får vente med det til neste nummer av avisen.

Vi tar likevel med et foto av selve bygget sett fra C. Sundtsgt. Det er riktignok tatt i sommer, så fasaden er kommet lenger nå.

Hilmar Johnsen

Vår avholdte bokholder og kasserer trekker seg av helbredshensyn tilbake etter 42 års tjeneste i Siemens. Han er den i Bergen som har hatt den lengste tjenestetid i firmaet, og med ham blir en stor del av Siemens historie borte fra kontorene. Vi regner imidlertid med å få ham på visitt av og til og ønsker ham et godt otium.

Som ny merkantil leder er

Oskar G. Alfheim

ansatt fra 12. november d. å.

Vi i Bergen ønsker avisens lesere en god jul og et godt nytt år i 1963

Personalia

40 års jubileum

Den 10. oktober 1962 kunne disponent Arne Jespersen, vår representant i Stavanger, feire 40 års jubileum.

Fra den tid da Bergensselskapet ble startet, altså omkring 1910, var Rogaland en del av dette distrikt og ble bearbeidet fra Bergenskontoret. Denne ordning likte kundene i Rogaland dårlig. Særlig gjaldt dette kundene i Stavanger, fordi det jo alltid har bestått et visst konkurranseforhold mellom disse byer og folkene i Stavanger ville nødig være underbruk. Dette konstaterte jeg ofte personlig i den tid jeg var beskjeftiget ved Bergenskontoret. Resultatet var at vi gikk over til å bearbeide Rogaland sammen med Sørlandet med en egen reisende fra Oslo. Senere ble det besluttet å skille Rogaland ut fra Bergensdistriktet og opprette et fast kontor der. Det var våren 1922. En stor medvirkende årsak til denne beslutning var at Rogaland og da særlig Stavanger og Sandnes med omegn på den tid hadde et relativt større behov enn landet forøvrig og grunnen var den at disse distrikter var de første som innså nødvendigheten av en mere elastisk tariffpolitikk enn den alminnelig anvendte vippetariff. Begge disse steder hadde meget tidlig innført måletariffer for husholdningsbruk med meget gode resultater. Stavangerkontoret startet på den måte at vedkommende reisende tok bopel i Stavanger. Det viste seg snart at et fast kontor var nødvendig og vi måtte ha en kontormann, en elektrotekniker og også helst en som var godt kjent i distriktet. Gjennom mine forbindelser i Stavanger var vi så heldig å få kontakt med Arne Jespersen, som begynte høsten samme år og det viste seg snart at han passet utmerket for stillingen. Fra 1927 har Jespersen hatt ledelsen av kontoret og fra 1948 som disponent for det selvstendige firma. Når han

nå er kommet i kretsen av 40-års jubilarer, kan han se tilbake på mange virksomme og interessante arbeidsår. Både kunder og kolleger har satt pris på Jespersens elskverdige omgangsform og jeg gledet meg alltid ved besøk i Stavanger over hvor godt Jespersen var orientert i det som foregikk i distriktet og hans vennskapelige kontaktforhold til sine kunder. Jeg vil personlig takke Jespersen for hyggelig samarbeide gjennom det meste av disse 40 år og er overbevist om at jeg også kan gjøre dette på alle kollegers vegne og likeledes ønske ham all godt for de årene som kommer.

Post festum: Gratulerer!

D. Waage.

25 års jubileer

Den 15.10.62 kunne Rolf Berntsen feire 25 års jubileum. Han begynte i firmaet 15.10.37 som læregutt. Om kvelden gikk han i 5 år på Oslo elementærtekniske skole og ble etter hvert fullt utdannet montør.

Fra før hadde han gjennomgått Oslo komm. Handelsskole, og da overingeniør A. Sørensen i sin tid ønsket å få en med montørutdanning til å fakturere for Installasjonsavdelingen, falt valget på Rolf Berntsen. Med dette arbeid har han siden fortsatt.

Rolf Berntsen er av natur elskverdig og hjelpsom mot såvel kunder som kolleger, og det var ved hans jubileum mange som benyttet anledningen til å gi uttrykk for sin takknemlighet.

Post festum gratulerer vi ham med 25 års jubileet!

KN

Det er ikke hver dag en og samme avdeling har to 25 års-jubilarer på samme dag, men det hendte ved firmaets svakstrømsmontasjeavdeling forleden.

Øyvind Evensen og Alf Jørgensen ble ansatt i Siemens Norsk A/S samme dato i 1937:

Den 18.10.62 kunne svakstrømsmontør Øyvind Evensen feire sitt 25 års jubileum. Opprinnelig var han sterkstrømsmontør og hadde 15 år i faget bak seg da han ble ansatt i firmaet. Til å begynne med var han beskjeftiget med montasje av signalanlegg, men senere skulle det bli rørpost- og transportbåndmontasje som skulle bli hans spesialitet. Vi har ikke tall på de anlegg han har montert rundt om i Norge, men at de tilsammen kommer opp i et tresifret tall, er sikkert. Av større anlegg kan nevnes:

Hvalfangstens hus i Sandefjord og Bergenske D.S. i Bergen, helautomatiske rørpostanlegg med flere stasjoner og transportbåndanlegg med flere kanaler i Bergens Privatbank i Bergen. Hertil kommer en rekke med rørpostanlegg i hoteller og banker rundt om i landet. Ja det finnes vel nesten ikke den by i det sørlige Norge hvor han ikke har vært på montasje.

På kontoret i Rosenkrantzgt. 11, vil han være godt kjent, da han i den siste tiden har foretatt de fleste telefonflyttingene (og det er ikke få).

Øyvind Evensen har en egen evne til å samarbeide og til å tilpasse seg andre, en evne som det i dag er sjeldent å treffe på, og dette setter vi alle overmåte stor pris på.

Privat er han ekspert i rosemaling og tegning, og er dessuten en meget god musiker.

Post festum: Vi gratulerer!

O. E.

TAKK

Hjertelig takk for oppmerksomheten ved mitt 25 års jubileum.

Øyvind Evensen

Den 18.10.62 kunne svakstrømsmontør Alf Jørgensen feire 25 års jubileum.

I begynnelsen av sin tid som montør var han flere ganger i Skien, hvor vi hadde store montasjearbeider for Skiens Telefonforening. Han var også med ved utvidelsen av bysentralen med 2000 abonnentnummer, og ved montasje av flere distriktsentraler innen Skien bysentrals automatiseringsområde.

Senere har han deltatt i eller hatt ledelsen av flere større telefon- eller signalanleggsmontasjer, og vi nevner bl. a.: Oslo Telefonanlegg, PABX-sentral for Forsvarets Overkommando på festningen. Tofte Cellulosefabrik – nytt hustelefonanlegg, DNL – Fornebu, brannmelder-anlegget i hangar I, Norsk Hydro – all svakstrømsmontasje i det nye administrasjonsbygget i Bygdø allé. I den siste tid har han deltatt i montasjen av et nytt stort fjernskriveranlegg for SAS i Ruseløkkveien.

Arbeidet med svakstrømsanleggene i Hydros administrasjonsbygg er sikkert hans største oppdrag og det ble utført til vår – og jeg tror også til Norsk Hydros – største tilfredshet.

Alf Jørgensen er i likhet med Øyvind Evensen en mann det er lett å samarbeide med og han er meget godt likt av våre «telefonkunder» som J. L. Nerlien, Storebrand, Narvesen m. fl.

Innen montørklubben har Jørgensen hatt flere tillitsverv og har bl. a. vært formann i svakstrømsmontørklubben.

Post festum: Vi gratulerer!

O.E.

Vi minner leserne om at de beste bidragene som blir inntatt i avisen blir premiert hvert år.

Den 28.10 i år hadde montør Olaf Bergersen vært ansatt i Siemens i 25 år. Den første tiden arbeidet han med rørpost- og transportanlegg, men kom senere over til Cal-avdelingen. Det som særpreger Bergersen er hans grundighet og nøyaktighet, og han går ikke fra et anlegg før han med god samvittighet kan si at det er i orden. Det er derfor ingen tilfeldighet at Bergersen har fått i oppdrag og montere de fleste av våre «fjernanlegg». I A/S Sydvarangers dampsentral på Kirkenes har han montert kontroll- og reguleringsutstyr for de 3 dampkjelene som har en samlet kapasitet på ca. 125 tonn damp pr. time. På Svalbard har han også vært 2 ganger på lignende montasje. Den første gang han var der reiste han med en kullbåt fra Malmø, en reise på 6½ døgn. Han ankom til Svalbard i strålende midnattsol og reiste derfra i snøstorm og 20 kuldegrader.

Med sitt lune og uforstyrrelige vesen er Bergersen populær både blant kolleger og kunder og har fått mange venner på de steder hvor han i årenes løp har hatt montasjeoppdrag.

Vi ønsker ham til lykke med jubileet og håper at vi vil få nytte av hans fagkunnskaper ennå i mange år.

Fr.

Så sannelig har Gudrun Handeland feiret jubileum, den 10.11.62, og vi kan flytte henne over i de «voksnes» rekker. Som ganske ung kom hun til fakturakontoret,

og til glede for oss som skulle komme til å arbeide sammen med henne i disse år, slo hun rot og ble fast.

Med sin fine fremtreden har hun vært et godt eksempel for avdelingen, og vi vil gjerne benytte denne anledning til å takke henne for hennes inspirerende arbeidsglede og fordi hun har vært en god kollega, alltid hjelpsom og med et aldri sviktende humør.

Gratulerer!

SD

Overingeniør Thor Rustan feiret den 15.11 i år sitt 25 års jubileum i vårt firma. Han er født i Ullern den 16.7.08 og ble etter eksamen artium opptatt ved Høgskolen i Trondheim, hvor han fullførte sin eksamen i 1936. I tiden før han begynte på Høgskolen, var han vesentlig beskjeftiget med radio, idet han tok sertifikat som radiotelegrafist av 1. klasse i 1928 og deretter var en sesong på hvalfangst som «gnist». Han arbeidet også vel 1 år på verkstedet hos Norsk Marconikompani og var med på å bygge skipsradiostasjoner. Etter Høgskolen arbeidet han ett års tid ved et av Agabaltic's laboratorier i Stockholm før han altså den 15.11.37 ble ansatt i vårt firma som assistentingeniør ved svakstrømvdelingen. Allerede fra hans ansettelse her i vårt firma ble han beskjeftiget med svakstrømanlegg omfattende hele Siemens & Halske A/G's fabrikksonsområde, som telefon- og fjernskriveranlegg, høyfrekvens- og tonetelegrafianlegg, svakstrømkabler, instrumenter etc., etc. Det viste seg snart at han var i besittelse av spesielle egenskaper som firmaet ønsket å nyttiggjøre seg og han ble i 1948 utnevnt til overingeniør og prokurist i selskapet og overtok samme år ledelsen av svakstrømvdelingen.

Fra 1936 og årene fremover var Rustan sterkt engasjert i oppbyggingen av en pensjonsordning for firmaets funksjonærer og disse kan være ham meget takknemlig for det arbeide han har nedlagt i denne sak.

På grunn av sitt aldri sviktende gode humør og sine andre utmerkete egenskaper, fikk Rustan allerede fra

han begynte i firmaet gode venner. Hans humoristiske replikker har ofte skaffet et bedre miljø under vanskelige forhandlinger og han har ofte vist seg å være en god megler.

Vi gratulerer ham med 25-års jubileet og håper at vi ennu i mange år fremover kan nyte godt av samværet med ham.

K. A.

Gunnar Knudsen er 25-års jubilant i vårt firma i 1962 idet han ble ansatt i Siemens Norsk A/S den 23/11 1937. Han har arbeidet såvel på hovedlageret i Amtmann Meinichsgate 15 som på våre lagre i Rosenkrantzgate 11 og Rosenborggate 19. Han hører til den gamle garde av lagerfunksjonærene, og har alltid vært en mann som har gjort sitt arbeide med interesse og omtanke. Uttrykket stø og pålitelig passer godt på Gunnar Knudsen.

Blant sine kolleger er han en omgjengelig og godlynt type som kommer godt overens med alle.

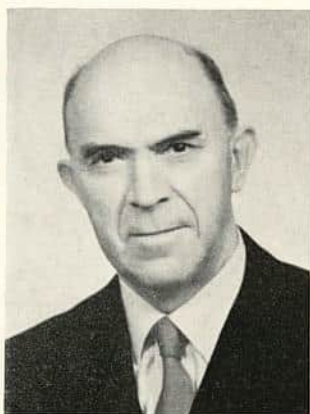
Gunnar Knudsen har vært medlem av firmaets bygge- lag på Oppsal, hvor han har fått sitt eget hus og have, som han tar godt vare på og steller med i sin fritid.

Vi ønsker Gunnar Knudsen hjertelig til lykke med 25-års-jubileet.

OJ

Vi gratulerer!

70 år

8.10.62. Pensjonist Jens Glad Balchen.

60 år

23.11.62. Redaktøren.

50 år

7.11.62. Svakstr.montør Oscar Valstad.

50 år

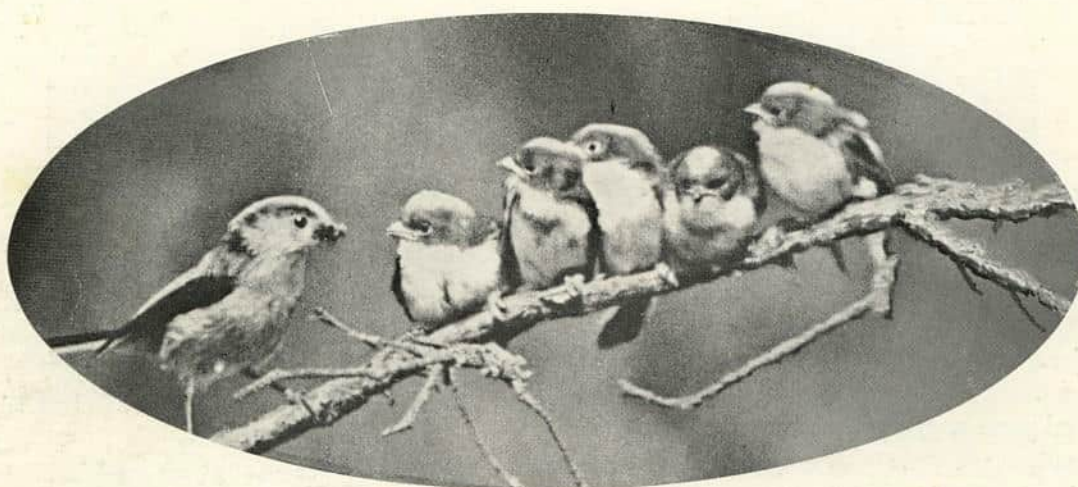

10.11.62. Sterkstr.montør Ole Søberg.

50 år

6.12.62. Lagerekspeditor Arvid Nordli.

Vi sitter og venter på
iuleneket

Uten kildeangivelse er ettertrykk av avisens artikler forbudt.

A. W. BRØGGERS BOKTRYKKERI A/S